

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 254 E

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

51e jaargang

7 oktober 2008

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	III <i>Vorbereidende handelingen</i>	
	RAAD	
2008/C 254 E/01	Gemeenschappelijk Standpunt (EG) nr. 21/2008 van 19 mei 2008, vastgesteld door de Raad, volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met het oog op de aanneming van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden ⁽¹⁾	1
2008/C 254 E/02	Gemeenschappelijk Standpunt (EG) nr. 22/2008 van 23 juni 2008, vastgesteld door de Raad, volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met het oog op de aanneming van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake luchthavengelden ⁽¹⁾	18
2008/C 254 E/03	Gemeenschappelijk Standpunt (EG) nr. 23/2008 van 15 september 2008, vastgesteld door de Raad, volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met het oog op de aanneming van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/88/EG betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd	26
2008/C 254 E/04	Gemeenschappelijk Standpunt (EG) nr. 24/2008 van 15 september 2008, vastgesteld door de Raad, volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met het oog op de aanneming van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende uitzendarbeid	36

Bericht aan de lezers (zie bladzijde 3 van de omslag)

NL

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

III

(Voorbereidende handelingen)

RAAD

GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT (EG) Nr. 21/2008

door de Raad vastgesteld op 19 mei 2008

met het oog op de aanneming van Richtlijn 2008/.../EG van het Europees Parlement en de Raad van ... tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden

(Voor de EER relevante tekst)

(2008/C 254 E/01)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 175, lid 1,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,Gezien het advies van het Comité van de Regio's ⁽²⁾,Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽³⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig Besluit nr. 1600/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juli 2002 tot vaststelling van het zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap ⁽⁴⁾ legt deze richtlijn een gemeenschappelijk regelgevingskader vast om tot een duurzaam gebruik van pesticiden te komen.
- (2) Op dit moment is deze richtlijn van toepassing op pesticiden die gewasbeschermingsmiddelen zijn. Het is echter de bedoeling de werkingssfeer van deze richtlijn in de toekomst uit te breiden tot biociden.
- (3) De maatregelen waarin deze richtlijn voorziet, dienen een aanvulling te vormen op en mogen geen afbreuk doen aan de maatregelen die zijn neergelegd in andere aanverwante communautaire wetgeving, met name Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand ⁽⁵⁾, Richtlijn 92/43/EEG van de

Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna ⁽⁶⁾, Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid ⁽⁷⁾, Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong ⁽⁸⁾ en Verordening (EG) nr. .../... van de Raad van ... inzake het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen ⁽⁹⁾. Deze maatregelen mogen evenmin afbreuk doen aan vrijwillige maatregelen in het kader van verordeningen voor de Structuurfondsen of van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling (ELFPO) ⁽¹⁰⁾.

- (4) Om de uitvoering van deze richtlijn te vergemakkelijken, moeten de lidstaten nationale actieplannen aannemen teneinde streefcijfers, maatregelen en tijdschema's vast te stellen om de risico's en de effecten van het gebruik van pesticiden voor de menselijke gezondheid en het milieu te verminderen en de ontwikkeling en invoering van geïntegreerde gewasbescherming en alternatieve benaderingswijzen of technieken om de afhankelijkheid van het gebruik van pesticiden te beperken. Deze nationale actieplannen kunnen worden afgestemd met uitvoeringsplannen krachtens andere relevante Gemeenschapswetgeving en kunnen worden gebruikt voor het bundelen van doelstellingen die uit hoofde van andere Gemeenschapswetgeving met betrekking tot pesticiden moeten worden gerealiseerd.

⁽¹⁾ PB C 161 van 13.7.2007, blz. 48.⁽²⁾ PB C 146 van 30.6.2007, blz. 48.⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van 23 oktober 2007 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 19 mei 2008 en besluit van de Raad van ... (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).⁽⁴⁾ PB L 242 van 10.9.2002, blz. 1.⁽⁵⁾ PB L 103 van 25.4.1979, blz. 1.⁽⁶⁾ PB L 206 van 22.7.1992, blz. 7.⁽⁷⁾ PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1.⁽⁸⁾ PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1.⁽⁹⁾ PB L ...⁽¹⁰⁾ PB L 277 van 21.10.2005, blz. 1.

- (5) De uitwisseling van informatie over de doelstellingen en acties die de lidstaten in hun nationale actieplannen opnemen, is van groot belang voor het bereiken van de doelstellingen van deze richtlijn. Bijgevolg is het passend dat de lidstaten wordt verzocht regelmatig verslag uit te brengen bij de Commissie en de andere lidstaten, met name over de uitvoering en de resultaten van hun nationale actieplannen en over hun ervaringen terzake.
- (6) Met betrekking tot het opstellen en wijzigen van nationale actieplannen is het passend dat wordt voorzien in de toepassing van Richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 tot voorziening in inspraak van het publiek in de opstelling van bepaalde plannen en programma's betreffende het milieu ⁽¹⁾.
- (7) Het is essentieel dat de lidstaten zowel voor de basisopleiding als voor de aanvullende opleiding van distributeurs, voorlichters en professionele gebruikers van pesticiden, systemen opzetten, alsmede certificeringssystemen voor de registratie hiervan, zodat diegenen die pesticiden gebruiken of zullen gebruiken, zich volledig bewust zijn van de mogelijke risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu en van de passende maatregelen om die risico's zoveel mogelijk te beperken. De opleidingsactiviteiten ten behoeve van professionele gebruikers kunnen worden gecoördineerd met die welke worden georganiseerd in het kader van Verordening (EG) nr. 1698/2005.
- (8) De verkoop van pesticiden, inclusief de verkoop via Internet, is een belangrijke schakel in de distributieketen, waar aan de eindgebruiker, en met name aan professionele gebruikers, op het tijdstip van verkoop specifiek advies inzake veiligheidsinstructies voor de menselijke gezondheid en het milieu moet worden gegeven. Aan niet-professionele gebruikers, die over het algemeen niet hetzelfde onderwijs en dezelfde opleiding hebben genoten, moeten aanbevelingen worden gegeven, met name over het veilig hanteren en opslaan van pesticiden en over de verwijdering van verpakkingen.
- (9) Gezien de mogelijke risico's van het gebruik van pesticiden dient het brede publiek beter over de met het gebruik van pesticiden samenhangende algemene effecten te worden geïnformeerd via bewustmakingscampagnes, door detailhandelaars verstrekte informatie en andere passende maatregelen.
- (10) Voor zover voor de hantering en de toepassing van pesticiden minimumvoorschriften inzake gezondheid en veiligheid op de werkplek moeten worden vastgesteld die betrekking hebben op de risico's welke voortvloeien uit de blootstelling van werknemers aan die producten en op de algemene en specifieke preventiemaatregelen ter beperking van die risico's, vallen deze maatregelen binnen de werkingssfeer van Richtlijn 98/24/EG van de Raad van 7 april 1998 betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers tegen risico's van chemische agentia op het werk ⁽²⁾ en Richtlijn 2004/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk ⁽³⁾.
- (11) Aangezien bij Richtlijn 2006/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende machines ⁽⁴⁾ regels zullen worden vastgesteld voor het in de handel brengen van apparatuur voor de toepassing van pesticiden die garanderen dat aan de milieueisen wordt voldaan, is het, met het oog op het minimaliseren van de door deze apparatuur teweeggebrachte schadelijke effecten van pesticiden op de menselijke gezondheid en het milieu, passend dat wordt voorzien in een regeling voor de geregelde technische keuring van toepassingsapparatuur voor pesticiden die reeds in gebruik is. De lidstaten zouden moeten beschrijven hoe zij deze eisen omzetten in hun nationale actieplannen.
- (12) Het spuiten van pesticiden vanuit de lucht kan aanzienlijke schadelijke effecten veroorzaken op de menselijke gezondheid en het milieu, met name door overwaaiing van de spuitnevel. Derhalve dient het spuiten vanuit de lucht in het algemeen te worden verboden, met een mogelijkheid tot ontheffing wanneer daaraan duidelijke voordelen in de vorm van minder ernstige gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu zijn verbonden in vergelijking met andere spuitmethoden, of wanneer er geen haalbaar alternatief is.
- (13) Het aquatische milieu is bijzonder kwetsbaar voor pesticiden. Daarom is het noodzakelijk bijzondere aandacht te besteden aan het vermijden van verontreiniging van het oppervlaktewater en het grondwater door het nemen van passende maatregelen zoals de afbakening van buffer- en beschermingszones of het aanplanten van heggen langs oppervlaktewateren om de blootstelling van de waterlichamen aan overwaaiing van spuitnevel, uitspoeling en afspoeling te beperken. De afmetingen van de bufferzones dienen in het algemeen te worden afgestemd op de bodemkenmerken, de kenmerken van de pesticiden en de landbouwkenmerken van het betrokken gebied. Het gebruik van pesticiden in gebieden bestemd voor de onttrekking van drinkwater, op of langs transportwegen, bijvoorbeeld spoorwegen, of op verharde of zeer doorlaatbare oppervlakken kan resulteren in een hoger risico van verontreiniging van het aquatische milieu. In dergelijke gebieden dient het gebruik van pesticiden derhalve zoveel mogelijk te worden beperkt of, indien passend, achterwege te worden gelaten.
- (14) Het gebruik van pesticiden kan bijzonder gevaarlijk zijn in zeer kwetsbare gebieden zoals Natura 2000-gebieden die bescherming genieten uit hoofde van Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG. Op andere plaatsen zoals openbare parken, sportterreinen en speelplaatsen voor kinderen bestaat er een groot risico van blootstelling van het brede publiek aan pesticiden. Het gebruik van pesticiden in dergelijke gebieden dient derhalve te worden verboden of beperkt, of de aan dat gebruik verbonden risico's dienen te worden geminimaliseerd.
- (15) De hantering van pesticiden, met inbegrip van het opslaan, verdunnen en mengen van de pesticiden en het schoonmaken van de apparatuur voor de toepassing van pesticiden na gebruik, alsook de terugwinning en verwijdering van tankmengsels, lege verpakkingen en pesticidenresten, kunnen zeer makkelijk aanleiding geven tot ongewenste blootstelling van personen en van het milieu.

⁽¹⁾ PB L 156 van 25.6.2003, blz. 17.

⁽²⁾ PB L 131 van 5.5.1998, blz. 11.

⁽³⁾ PB L 158 van 30.4.2004, blz. 50. Rectificatie in PB L 229 van 29.6.2004, blz. 23.

⁽⁴⁾ PB L 157 van 9.6.2006, blz. 24.

- Daarom is het passend met betrekking tot deze activiteiten te voorzien in specifieke maatregelen die een aanvulling vormen op de maatregelen krachtens Richtlijn 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende afvalstoffen ⁽¹⁾ en Richtlijn 91/689/EEG van de Raad van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen ⁽²⁾. Maatregelen dienen eveneens te gelden voor niet-professionele gebruikers, aangezien de kans op onjuiste hantering door deze groep van gebruikers zeer groot is omdat zij de vereiste kennis missen.
- (16) De toepassing van algemene beginselen en gewas- en sectorspecifieke richtsnoeren voor geïntegreerde gewasbescherming door alle landbouwers zou resulteren in een meer gerichte aanwending van de diverse beschikbare beheersmaatregelen, inclusief pesticiden. Derhalve draagt dit bij tot een verdere vermindering van de risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu en van de afhankelijkheid van het gebruik van pesticiden. De lidstaten dienen bestrijding met lage pesticideninzet, en met name de geïntegreerde bestrijding van schadelijke organismen, te bevorderen en de voorwaarden te scheppen en maatregelen te stellen die nodig zijn om deze bestrijdingsvormen in de praktijk brengen.
- (17) Aangezien uit hoofde van Verordening (EG) nr. .../... en van deze richtlijn uitvoering moet worden gegeven aan de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming en aangezien het subsidiariteitsbeginsel geldt voor de wijze waarop de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming worden uitgevoerd, dienen de lidstaten in hun nationale actieplan te beschrijven hoe zij zorgen voor de uitvoering van de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming.
- (18) Het is noodzakelijk dat de vooruitgang wordt gemeten die op het stuk van vermindering van de risico's en de schadelijke effecten van pesticidengebruik op de menselijke gezondheid en het milieu wordt geboekt. Een passend middel daartoe vormen geharmoniseerde risico-indicatoren die op Gemeenschapsniveau worden vastgesteld. De lidstaten dienen deze indicatoren te gebruiken voor het risicobeheer op nationaal niveau en voor rapportagedoeleinden; de Commissie dient indicatoren te berekenen om de vooruitgang op Gemeenschapsniveau te evalueren. Daartoe dienen de overeenkomstig Verordening (EG) nr. .../... van het Europees Parlement en de Raad van ... betreffende statistieken over gewasbeschermingsmiddelen ⁽³⁾ verzamelde statistische gegevens te worden gebruikt. Naast gemeenschappelijke indicatoren moeten de lidstaten gebruik kunnen maken van eigen nationale indicatoren.
- (19) De lidstaten dienen sancties vast te stellen die van toepassing zijn op inbreuken op nationale bepalingen, aangenomen ingevolge deze richtlijn, en ervoor te zorgen dat deze sancties ten uitvoer worden gelegd. De sancties dienen doeltreffend, evenredig en afschrikkend te zijn.
- (20) Aangezien de doelstelling van deze richtlijn, namelijk de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu tegen de mogelijk met het gebruik van pesticiden samenhangende risico's, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt en derhalve beter door de Gemeenschap kan worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.
- (21) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Met name wordt zo gestreefd naar de integratie in het communautaire beleid van een hoog niveau van milieubescherming overeenkomstig het beginsel van duurzame ontwikkeling zoals neergelegd in artikel 37 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
- (22) De voor de uitvoering van deze richtlijn vereiste maatregelen moeten worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽⁴⁾.
- (23) In het bijzonder moet de Commissie de bevoegdheid worden gegeven de bijlagen bij deze richtlijn op te stellen en aan te passen. Daar het maatregelen van algemene strekking betreft tot wijziging van niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn, onder meer door haar aan te vullen met nieuwe niet-essentiële onderdelen, moeten deze maatregelen worden vastgesteld volgens de regelgevingsprocedure met toetsing bedoeld in artikel 5 bis van Besluit 1999/468/EG.
- (24) Overeenkomstig punt 34 van het interinstitutioneel akkoord „Beter wetgeven” ⁽⁵⁾ worden de lidstaten ertoe aangespoord om voor zichzelf en in het belang van de Gemeenschap hun eigen tabellen op te stellen die, voor zover mogelijk, het verband weergeven tussen de richtlijn en de omzettingsmaatregelen, en deze openbaar te maken,

HEBLEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn stelt een kader vast voor de totstandbrenging van een duurzaam gebruik van pesticiden door vermindering van de risico's en de effecten van pesticidengebruik op de menselijke gezondheid en het milieu en door bevordering van het gebruik van geïntegreerde gewasbescherming en alternatieve benaderingswijzen of technieken.

⁽¹⁾ PBL 114 van 27.4.2006, blz. 9.

⁽²⁾ PBL 377 van 31.12.1991, blz. 20.

⁽³⁾ PBL ...

⁽⁴⁾ PBL 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽⁵⁾ PB C 321 van 31.12.2003, blz. 1.

Artikel 2

Toepassingsgebied

1. Deze richtlijn is van toepassing op pesticiden die gewasbeschermingsmiddelen zijn in de zin van artikel 3, punt 9(a).
2. Deze richtlijn laat alle overige relevante communautaire wetgeving onverlet.

Artikel 3

Definities

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. „professionele gebruiker”: persoon die, in de landbouwsector of in een andere sector, pesticiden gebruikt in het kader van zijn beroepsactiviteiten, met inbegrip van bedieners van toepassingsapparatuur, technici, werkgevers en zelfstandigen;
2. „distributeur”: elke natuurlijke of rechtspersoon die ervoor zorgt dat pesticiden in de handel verkrijgbaar zijn, met inbegrip van groothandelaren, detailhandelaren, verkopers en leveranciers;
3. „voorlichter”: persoon die beroepsmatig of in het kader van een commerciële dienst advies verstrekt over de bestrijding van plagen en het veilig gebruik van pesticiden, in voorkomend geval met inbegrip van particuliere en openbare zelfstandige voorlichtingsdiensten, handelsagenten, levensmiddelenproducenten en detailhandelaren;
4. „apparatuur voor de toepassing van pesticiden”: apparaat dat specifiek is bestemd voor de toepassing van pesticiden, inclusief hulpstukken die essentieel zijn voor de doeltreffende werking daarvan, zoals spuitdoppen, manometers, filters, zeven en toebehoren voor het schoonmaken van tanks;
5. „spuiten vanuit de lucht”: alle toepassingen van pesticiden vanuit luchtvaartuigen (vliegtuigen of helikopters);
6. „geïntegreerde gewasbescherming”: de zorgvuldige afweging van alle beschikbare gewasbeschermingsmethoden, gevolgd door de integratie van passende maatregelen die de ontwikkeling van populaties van schadelijke organismen tegengaan, het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en andere vormen van interventie tot economisch en ecologisch verantwoorde niveaus beperkt houden en het risico voor de gezondheid van de mens en voor het milieu tot een minimum beperken. Bij de geïntegreerde gewasbescherming ligt de nadruk op de groei van gezonde gewassen, waarbij de landbouwecosystemen zo weinig mogelijk worden verstoord en natuurlijke plaagbestrijding wordt aangemoedigd;
7. „risico-indicator”: het resultaat van een berekeningsmethode die wordt gebruikt bij de beoordeling van de risico's van pesticiden voor de menselijke gezondheid en/of het milieu;
8. de termen „oppervlaktewater” en „grondwater” hebben dezelfde betekenis als in Richtlijn 2000/60/EG;

9. „pesticide”:

- a) gewasbeschermingsmiddel als omschreven in Verordening (EG) nr. .../...;
- b) biocide als omschreven in Richtlijn 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden ⁽¹⁾.

Artikel 4

Nationale actieplannen

1. De lidstaten nemen nationale actieplannen aan teneinde streefcijfers, maatregelen en tijdschema's vast te stellen om de risico's en de effecten van het gebruik van pesticiden voor de menselijke gezondheid en het milieu te verminderen en de ontwikkeling en invoering van geïntegreerde gewasbescherming en alternatieve benaderingswijzen of technieken te bevorderen ter beperking van de afhankelijkheid van het gebruik van pesticiden.

Bij het opstellen en herzien van hun nationale actieplannen houden de lidstaten rekening met de sociale, economische, ecologische en gezondheidseffecten van de geplande maatregelen. De lidstaten beschrijven in hun nationale actieplannen hoe zij uitvoering geven aan de maatregelen die zij op grond van de artikelen 5 tot en met 14 nemen om de in lid 1 bedoelde doelstellingen te verwezenlijken.

2. Uiterlijk op ... (*) delen de lidstaten hun nationale actieplannen mee aan de Commissie en aan de andere lidstaten.

De nationale actieplannen worden ten minste iedere vijf jaar opnieuw bezien en eventuele ingrijpende veranderingen in de nationale actieplannen worden onverwijld ter kennis van de Commissie gebracht.

3. In voorkomend geval stelt de Commissie de overeenkomstig lid 2 medegedeelde informatie ter beschikking op het internet.

4. De bepalingen inzake inspraak van het publiek van artikel 2 van Richtlijn 2003/35/EG zijn van toepassing op de opstelling en de wijziging van de nationale actieplannen.

HOOFDSTUK II

Opleiding, verkoop van pesticiden, informatie en bewustmaking

Artikel 5

Opleiding

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat alle professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters toegang hebben tot een passende opleiding. Deze zal zowel een basisopleiding als een aanvullende opleiding omvatten, met het oog op het verwerven en actualiseren van kennis, voor zover van toepassing.

⁽¹⁾ PB L 123 van 24.4.1998, blz. 1.

(*) Drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn.

De opleiding wordt zo opgezet dat wordt gewaarborgd dat deze professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters voldoende kennis van de in bijlage I genoemde onderwerpen verwerven, waarbij rekening wordt gehouden met hun verschillende taken en verantwoordelijkheden.

2. Uiterlijk op ... (*) zetten de lidstaten een systeem van certificaten op en wijzen zij de bevoegde autoriteit aan die verantwoordelijk is voor de toepassing ervan. Het certificaat bevat ten minste de verklaring dat de professionele gebruiker, distributeur en/of voorlichter door het volgen van een opleiding of anderszins voldoende kennis hebben verworven van de in bijlage I genoemde onderwerpen.

Het systeem van certificaten omvat vereisten en procedures voor het verlenen, handhaven en intrekken van certificaten.

3. De maatregelen die beogen niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn te wijzigen en die bijlage I betreffen teneinde rekening te houden met de vooruitgang van de wetenschap en de techniek, worden vastgesteld volgens de in artikel 19, lid 2, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing.

Artikel 6

Voorschriften betreffende de verkoop van pesticiden

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat ten minste de distributeurs die pesticiden aan professionele gebruikers verkopen, voldoende personeel in dienst hebben dat over het in artikel 5, lid 2, bedoelde certificaat beschikt. Dat personeel is op het tijdstip van verkoop beschikbaar om klanten voldoende informatie over het gebruik van pesticiden te verschaffen en met betrekking tot de producten in kwestie veiligheidsinstructies te geven op het gebied van de menselijke gezondheid en het milieu.

2. De lidstaten nemen de noodzakelijke maatregelen om de verkoop van pesticiden die voor professioneel gebruik zijn toegelaten, te beperken tot personen die houder zijn van het in artikel 5, lid 2, bedoelde certificaat.

3. De lidstaten schrijven aan distributeurs die pesticiden aan niet-professionele gebruikers verkopen voor, dat zij algemene informatie verstrekken over de risico's van pesticidengebruik, met name wat betreft gevaren, blootstelling, correcte opslag, hantering, toepassing en veilige verwijdering in overeenstemming met de communautaire afvalwetgeving, alsmede over alternatieven met minder risico's. De lidstaten kunnen aan pesticidenproducenten voorschrijven dat zij deze informatie verstrekken.

4. De maatregelen waarin de leden 1 en 2 voorzien, worden uiterlijk ... (**) vastgesteld.

Artikel 7

Informatie en bewustmaking

De lidstaten nemen maatregelen ter informatie van het brede publiek en ter bevordering en facilitering van de bewustmaking en van de beschikbaarheid van precieze en evenwichtige infor-

(*) Vier jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(**) Zes jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

matie over pesticiden voor het brede publiek, met name over de gezondheids- en milieurisico's ervan, over niet-doelwitorganismen en over het gebruik van alternatieven zonder chemische stoffen.

HOOFDSTUK III

Apparatuur voor de toepassing van pesticiden

Artikel 8

Keuring van apparatuur die in gebruik is

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat apparatuur voor de toepassing van pesticiden die professioneel worden gebruikt, op periodieke tijdstippen aan een keuring worden onderworpen. Het tijdvak tussen de keuringen mag tot 2020 niet meer dan vijf jaar en daarna niet meer dan drie jaar belopen.

2. De lidstaten dragen ervoor zorg dat uiterlijk op ... (***) de apparatuur voor de toepassing van pesticiden ten minste eenmaal is gekeurd. Na die periode mag nog uitsluitend goedgekeurde toepassingsapparatuur professioneel worden gebruikt.

Nieuwe apparatuur wordt binnen vijf jaar na aankoop ten minste eenmaal gekeurd.

3. In afwijking van de leden 1 en 2 en in aansluiting op een beoordeling van de menselijke gezondheids- en milieurisico's waarin tevens de schaal van het gebruik van de apparatuur wordt beoordeeld, kunnen de lidstaten:

- a) andere tijdschema's en keuringsfrequenties toepassen op apparatuur voor de toepassing van pesticiden die niet voor het spuiten van pesticiden wordt gebruikt, op handapparatuur voor de toepassing van pesticiden, op rugspuiten, alsook op aanvullende apparatuur voor de toepassing van pesticiden die op zeer kleine schaal wordt gebruikt en die in de in artikel 4 genoemde nationale actieplannen moet worden opgenomen.

De volgende aanvullende apparatuur voor de toepassing van pesticiden wordt in geen geval beschouwd als apparatuur die op zeer kleine schaal wordt gebruikt:

- i) op treinen of luchtvaartuigen gemonteerde spuitapparatuur;
 - ii) spuitbomen van meer dan 3 meter, inclusief op zaaiapparatuur gemonteerde spuitbomen;
- b) handapparatuur voor de toepassing van pesticiden en rugspuiten van keuring vrijstellen.

4. Bij de keuring wordt geverifieerd of de apparatuur voor de toepassing van pesticiden voldoet aan de toepasselijke bepalingen van bijlage II, teneinde een hoog niveau van veiligheid en bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu te bereiken.

Apparatuur voor de toepassing van pesticiden die in overeenstemming is met de overeenkomstig artikel 18, lid 1, ontwikkelde geharmoniseerde normen, wordt geacht te voldoen aan de essentiële gezondheids-, veiligheids- en milieueisen.

(***) Zeven jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn.

5. Professionele gebruikers voeren regelmatig kalibraties en technische controles uit aan de toepassingsapparatuur conform de op grond van artikel 5 vereiste passende opleiding.

6. De lidstaten wijzen de instanties aan die bevoegd zijn voor het toepassen van de keuringssystemen en stellen de Commissie daarvan in kennis.

Elke lidstaat zet een systeem van certificaten op aan de hand waarvan de keuringen kunnen worden geverifieerd, en zij erkennen certificaten die in andere lidstaten overeenkomstig de in lid 4 vermelde bepalingen zijn verleend en waarvan de periode sedert de laatste in een andere lidstaat verrichte keuring even lang of korter is dan de keuringsfrequentie die op het eigen grondgebied van toepassing is.

De lidstaten streven ernaar de in andere lidstaten afgegeven certificaten te erkennen, mits aan de in lid 1 bedoelde keuringsfrequenties wordt voldaan.

7. De maatregelen die beogen niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn te wijzigen en die bijlage II betreffen teneinde rekening te houden met de vooruitgang van de wetenschap en de techniek, worden vastgesteld volgens de in artikel 19, lid 2, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing.

HOOFDSTUK IV

Specifieke praktijken en toepassingen

Artikel 9

Spuiten vanuit de lucht

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat spuiten vanuit de lucht wordt verboden.

2. In afwijking van lid 1 kan spuiten vanuit de lucht enkel in bijzondere gevallen worden toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a) er is geen haalbaar alternatief, of er zijn duidelijke voordelen in termen van verminderde effecten op de menselijke gezondheid en het milieu in vergelijking met de toepassing van pesticiden vanaf de grond;
- b) er worden alleen pesticiden gebruikt waarvan het spuiten vanuit de lucht uitdrukkelijk door de lidstaat is goedgekeurd na een specifieke beoordeling van de risico's van spuiten vanuit de lucht;
- c) de bediener die het spuiten vanuit de lucht uitvoert, is houder van een certificaat als bedoeld in artikel 5, lid 2. Gedurende de overgangperiode zolang het systeem van certificaten nog niet is ingevoerd, mogen de lidstaten andere bekwaamheidsbewijzen aanvaarden;
- d) de onderneming die verantwoordelijk is voor het toepassen van pesticiden door spuiten vanuit de lucht, wordt gecertificeerd door een instantie die bevoegd is voor het toelaten van

apparatuur en luchtvaartuigen voor het spuiten van pesticiden vanuit de lucht.

3. De lidstaten wijzen de instanties aan die bevoegd zijn voor het vaststellen van de specifieke voorwaarden waaronder spuiten vanuit de lucht mag worden uitgevoerd, en zij maken bekend voor welke gewassen, gebieden, omstandigheden en specifieke toepassingsbehoeften, alsmede onder welke weersomstandigheden, spuiten vanuit de lucht kan worden toegestaan.

De bevoegde instanties schrijven tevens de vereiste maatregelen om omwonenden en omstanders te waarschuwen en het milieu in de omgeving van het bespoten gebied te beschermen.

4. Een professioneel gebruiker die pesticiden wil toepassen door spuiten vanuit de lucht, dient binnen een redelijke termijn bij de bevoegde autoriteit een verzoek daartoe in, en voegt daarbij het bewijs waaruit blijkt dat is voldaan aan de in lid 2 en 3 vermelde voorwaarden. De lidstaten mogen bepalen dat verzoeken waarop binnen de door de bevoegde autoriteiten bepaalde termijn geen antwoord is ontvangen over de beslissing, worden beschouwd als zijnde goedgekeurd.

5. De lidstaten zorgen ervoor dat aan de voorwaarden van de leden 2 en 3 wordt voldaan door op passende wijze toezicht te houden.

6. De bevoegde instanties houden een register bij van de uit hoofde van lid 4 ingediende verzoeken.

Artikel 10

Specifieke maatregelen ter bescherming van het aquatische milieu en het drinkwater

1. De lidstaten dragen ervoor zorg dat passende maatregelen worden vastgesteld om het aquatische milieu en de voorziening van drinkwater te beschermen tegen het effect van pesticiden. Deze maatregelen ondersteunen en zijn verenigbaar met de desbetreffende bepalingen van Richtlijn 2000/60/EG en Verordening (EG) nr. .../....

2. De maatregelen als bedoeld in het eerste lid:

- a) geven de voorkeur aan pesticiden die overeenkomstig Richtlijn 1999/45/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 1999 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de indeling, de verpakking en het etiketteren van gevaarlijke preparaten ⁽¹⁾ niet zijn ingedeeld als gevaarlijk voor het aquatische milieu, noch prioritair gevaarlijke stoffen bevatten als bedoeld in artikel 16, lid 3, van Richtlijn 2000/60/EG;
- b) geven de voorkeur aan de meest doeltreffende toepassings-technieken, zoals het gebruik van toepassingsapparatuur waarbij weinig verwaaiing optreedt, vooral bij opgaande gewassen als boomgaarden, wijngaarden en hopakkers;

⁽¹⁾ PB L 200 van 30.7.1999, blz. 1.

- c) voorzien in het gebruik van risicoreducerende maatregelen waardoor het risico van vervuiling buiten het terrein als gevolg van verwaaiende spuitnevel, uitspoeling en afspoeling tot een minimum wordt beperkt. Deze maatregelen voorzien zo nodig in het afbakenen van bufferzones met passende afmetingen voor de bescherming van niet-doelwit-waterorganismen, en in beschermingszones voor oppervlaktewater en grondwater dat wordt gebruikt voor de onttrekking van drinkwater, waarbinnen geen pesticiden mogen worden toegepast of opgeslagen;
- d) beperken zoveel mogelijk de toepassing van pesticiden, of schakelen deze in voorkomend geval uit, op en langs wegen, spoorwegen, zeer doorlaatbare oppervlakken en andere infrastructuur in de nabijheid van oppervlaktewater of grondwater, alsook op verharde oppervlakken waar een groot risico van afspoeling naar oppervlaktewateren of rioleringsystemen bestaat.

Artikel 11

Vermindering van het pesticidegebruik of van de risico's van pesticiden in specifieke gebieden

De lidstaten dragen ervoor zorg dat, met inachtneming van de eisen inzake hygiëne, volksgezondheid en biodiversiteit, of van de resultaten van desbetreffende risicobeoordelingen, het gebruik van pesticiden wordt verboden of beperkt, dan wel dat de aan dat gebruik verbonden risico's worden geminimaliseerd in:

1. gebieden die door het brede publiek of door kwetsbare bevolkingsgroepen worden gebruikt, zoals parken, openbare tuinen, sportterreinen, schoolterreinen en speelplaatsen;
2. beschermde gebieden als omschreven in Richtlijn 2000/60/EG en andere gebieden die ten behoeve van de uitvoering van de noodzakelijke natuurbehoudsmaatregelen zijn aangewezen overeenkomstig de bepalingen van Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG;
3. recent behandelde gebieden die door werknemers in de landbouw worden gebruikt of voor hen toegankelijk zijn.

Artikel 12

Hantering en opslag van pesticiden en behandeling van de verpakkingen en restanten daarvan

1. De lidstaten nemen de maatregelen die nodig zijn om te garanderen dat de volgende handelingen van professionele gebruikers en, indien van toepassing, van distributeurs de menselijke gezondheid of het milieu niet in gevaar brengen:

- a) de opslag, hantering, verdunning en vermenging van pesticiden vóór de toepassing ervan;
 - b) de hantering van verpakkingen en restanten van pesticiden;
 - c) de verwijdering van tankmengsels die overblijven na toepassing;
 - d) het schoonmaken van de gebruikte apparatuur na toepassing;
 - e) de terugwinning of verwijdering van restanten van pesticiden en van de verpakkingen ervan overeenkomstig de communautaire wetgeving inzake afvalstoffen.
2. De lidstaten nemen alle noodzakelijke maatregelen met betrekking tot pesticiden waarvan het niet-professionele gebruik

is toegestaan, teneinde te vermijden dat daarmee op een gevaarlijke manier wordt omgegaan. Deze maatregelen kunnen het gebruik van pesticiden met lage toxiciteit, gebruiksklare formuleringen en beperkingen aan het formaat van containers en verpakkingen omvatten.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat opslagplaatsen voor pesticiden voor professioneel gebruik zo worden ingericht dat het ongewenst vrijkomen daarvan wordt voorkomen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de locatie, de grootte en de bouwmaterialen.

Artikel 13

Geïntegreerde gewasbescherming

1. De lidstaten nemen passende maatregelen om bestrijding met lage pesticideninzet te bevorderen, waarbij zij waar mogelijk voorrang geven aan niet-chemische methoden en anderszins aan praktijken en producten die binnen het gehele voor de bestrijding van een bepaald schadelijk organisme ter beschikking staande aanbod het laagste risico voor de gezondheid van de mens en het milieu opleveren. Bestrijding met lage pesticideninzet omvat geïntegreerde gewasbescherming alsmede biologische landbouw overeenkomstig Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten (¹).

2. De lidstaten scheppen de noodzakelijke voorwaarden, of verlenen steun daartoe, voor het in de praktijk brengen van geïntegreerde gewasbescherming. Met name zorgen zij ervoor dat professionele gebruikers kunnen beschikken over informatie en instrumenten voor de bewaking van schadelijke organismen en besluitvorming, alsook over adviesdiensten voor geïntegreerde gewasbescherming.

3. Uiterlijk 30 juni 2013 brengen de lidstaten bij de Commissie verslag uit over de uitvoering van het bepaalde in de leden 1 en 2, en met name over de vraag of de noodzakelijke voorwaarden voor het in praktijk brengen van geïntegreerde gewasbescherming zijn vervuld.

4. De lidstaten beschrijven in hun in artikel 4 bedoelde nationale actieplan hoe zij ervoor zorgen dat de algemene beginselen van geïntegreerde gewasbescherming als omschreven in bijlage III uiterlijk 1 januari 2014 door alle professionele gebruikers van pesticiden zullen worden toegepast.

De maatregelen die beogen niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn te wijzigen en die bijlage III betreffen teneinde rekening te houden met de vooruitgang van de wetenschap en de techniek, worden gewijzigd volgens de in artikel 19, lid 2, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing.

5. De lidstaten voorzien in passende stimulansen om professionele gebruikers aan te sporen tot het vrijwillig toepassen van gewas- of sectorspecifieke richtsnoeren inzake geïntegreerde gewasbescherming. Openbare diensten en/of organisaties die bepaalde professionele gebruikers vertegenwoordigen, kunnen dergelijke richtsnoeren opstellen. De lidstaten verwijzen in hun conform artikel 4 opgestelde nationale actieplannen naar de richtsnoeren die zij relevant en passend achten.

(¹) PB L 189 van 20.7.2007, blz. 1.

HOOFDSTUK V

Indicatoren, rapportage en uitwisseling van informatie

Artikel 14

Indicatoren

1. Er worden geharmoniseerde risico-indicatoren als bedoeld in bijlage IV vastgesteld. Naast de geharmoniseerde indicatoren mogen de lidstaten evenwel bestaande nationale indicatoren blijven gebruiken of mogen zij andere passende indicatoren aannemen.

De maatregelen die beogen niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn te wijzigen en die bijlage IV betreffen teneinde rekening te houden met de vooruitgang van de wetenschap en de techniek, worden vastgesteld volgens de in artikel 19, lid 2, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing.

2. De lidstaten

- a) berekenen geharmoniseerde risico-indicatoren als bedoeld in lid 1 door gebruik te maken van overeenkomstig Verordening (EG) nr. .../... verzamelde statistische gegevens, samen met andere relevante gegevens;
- b) signaleren trends inzake het gebruik van bepaalde werkzame stoffen;
- c) wijzen prioritaire punten aan zoals werkzame stoffen, gewassen, regio's of praktijken die extra aandacht verdienen, of goede praktijken die als voorbeeld kunnen worden gesteld ter verwezenlijking van de doelstellingen van deze richtlijn om de risico's en de gevolgen van het gebruik van pesticiden voor de gezondheid van de mens en het milieu te verminderen, en de ontwikkeling en invoering van geïntegreerde gewasbescherming en alternatieve benaderingswijzen en technieken te bevorderen met het oog op de beperking van de afhankelijkheid van het gebruik van pesticiden.

3. De lidstaten brengen de resultaten van de overeenkomstig lid 2 uitgevoerde evaluaties ter kennis van de Commissie en van de andere lidstaten.

4. De Commissie berekent risico-indicatoren op Gemeenschapsniveau door gebruik te maken van overeenkomstig Verordening (EG) nr. .../... verzamelde statistische gegevens en van andere relevante gegevens, teneinde de trends met betrekking tot de risico's van pesticidengebruik in te schatten.

Deze gegevens en informatie worden door de Commissie tevens gebruikt voor de beoordeling van de vooruitgang bij het bereiken van de doelstellingen van ander communautair beleid dat erop gericht is de effecten van pesticiden op de gezondheid van de mens en het milieu te verminderen.

Artikel 15

Rapportage

De Commissie dient op periodieke tijdstippen bij het Europees Parlement en de Raad een rapport in over de met de uitvoering van deze richtlijn geboekte vooruitgang, dat in voorkomend geval vergezeld gaat van wijzigingsvoorstellen.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 16

Sancties

De lidstaten stellen de sancties vast die van toepassing zijn op inbreuken op de krachtens deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en zij treffen alle nodige maatregelen om de daadwerkelijke toepassing ervan te garanderen. De voorziene sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op ... (*) in kennis van die bepalingen en delen haar onverwijld alle latere wijzigingen van die bepalingen mee.

Artikel 17

Vergoedingen en heffingen

1. Lidstaten kunnen de kosten veroorzaakt door werkzaamheden die zij ingevolge hun uit deze richtlijn voortvloeiende verplichtingen uitvoeren, via vergoedingen of heffingen terugvorderen.

2. De lidstaten zien erop toe dat de in lid 1 bedoelde vergoeding of heffing op transparante wijze wordt vastgesteld en overeenkomt met de werkelijke kosten van het verrichte werk.

Artikel 18

Normalisatie

1. De in artikel 8, lid 4, bedoelde normen worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 6, lid 3, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij⁽¹⁾.

Een verzoek tot ontwikkeling van dergelijke normen kan worden geformuleerd in overleg met het in artikel 19, lid 1, bedoelde comité.

2. De Commissie publiceert de verwijzingen naar de normen in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

3. Wanneer een lidstaat of de Commissie van mening is dat een norm niet volledig beantwoordt aan de essentiële eisen die daarin aan de orde zijn, legt de Commissie of de betrokken lidstaat de zaak, met uiteenzetting van de argumenten, voor aan het bij Richtlijn 98/34/EG ingestelde comité. Dat comité brengt onverwijld advies uit.

In het licht van het advies van dat comité beslist de Commissie om de verwijzingen naar de betrokken geharmoniseerde norm in het *Publicatieblad van de Europese Unie* te publiceren, niet te publiceren, onder voorbehoud te publiceren, bestaande verwijzingen te handhaven, onder voorbehoud te handhaven of in te trekken.

(*) Drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn.

(1) PB L 204 van 21.7.1998, blz. 37.

*Artikel 19***Comitéprocedure**

1. De Commissie wordt bijgestaan door het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid dat is ingesteld bij artikel 58 van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden ⁽¹⁾.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, leden 1 tot en met 4, en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van de bepalingen van artikel 8 van dat besluit.

*Artikel 20***Uitgaven**

Teneinde de totstandkoming van een geharmoniseerd beleid en geharmoniseerde systemen op het gebied van duurzaam gebruik van pesticiden te ondersteunen, financiert de Commissie in voorkomend geval:

1. de ontwikkeling van een geharmoniseerd systeem, waaronder een geschikte databank om alle informatie betreffende risico-indicatoren voor pesticiden te verzamelen en op te slaan en deze informatie ter beschikking te stellen van de bevoegde autoriteiten, andere belanghebbende partijen en het brede publiek;
2. de uitvoering van de nodige studies voor de voorbereiding en ontwikkeling van wetgeving, inclusief de aanpassing van de bijlagen bij deze richtlijn aan de technische vooruitgang;
3. de ontwikkeling van richtsnoeren en beste praktijken om de tenuitvoerlegging van deze richtlijn te vergemakkelijken.

*Artikel 21***Omzetting**

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk ... (*) aan deze richtlijn te voldoen.
Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in de bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.
2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijke bepalingen van nationale regelgeving mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

*Artikel 22***Inwerkingtreding**

Deze richtlijn treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

*Artikel 23***Adressaten**

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

...

Voor de Raad

De voorzitter

...

(¹) PBL 31 van 1.2.2002, blz. 1.

(*) Twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn.

BIJLAGE I

Opleidingsonderwerpen als bedoeld in artikel 5

1. Alle relevante wetgeving betreffende pesticiden en het gebruik ervan.
 2. De aan pesticiden verbonden gevaren en risico's en hoe die kunnen worden vastgesteld en beheerst, met name:
 - a) risico's voor de mens (bedieners van toepassingsapparatuur, omwonenden, omstanders, personen die een behandeld gebied betreden en personen die behandelde producten hanteren of consumeren) en hoe die worden verhoogd door factoren zoals roken;
 - b) symptomen van pesticidenvergiftiging en eerste hulpmaatregelen;
 - c) risico's voor andere plantensoorten dan de doelsoort en voor nuttige insecten, de wilde fauna, de biodiversiteit en het milieu in het algemeen.
 3. Basiskennis van geïntegreerde gewasbeschermingstrategieën en -technieken, geïntegreerde gewasbeheerstrategieën en -technieken en beginselen van biologische landbouw, informatie betreffende de algemene beginselen en gewas- en sectorspecifieke richtsnoeren inzake geïntegreerde gewasbescherming.
 4. Een eerste kennismaking met vergelijkend onderzoek voor gebruikers, teneinde professionele gebruikers te helpen tussen alle toegestane producten voor de bestrijding van een gegeven schadelijk organisme in een gegeven situatie de beste keuze te maken uit pesticiden met de minste neveneffecten voor de menselijke gezondheid, niet-doelorganismen en het milieu.
 5. Maatregelen om de risico's voor de mens, niet-doelwitorganismen en het milieu zoveel mogelijk te beperken: veilige werkpraktijken voor de opslag, de hantering en de vermenging van pesticiden en voor de verwijdering van lege verpakkingen, ander verontreinigd materiaal en pesticidenoverschotten (met inbegrip van mengsels uit tanks), in geconcentreerde dan wel in verdunde vorm; aanbevolen manieren om de blootstelling van bedieners van toepassingsapparatuur te beperken (materiaal voor persoonlijke bescherming).
 6. Procedures voor het gebruiksklaar maken van toepassingsapparatuur, met inbegrip van het kalibreren, en voor de bediening ervan met minimaal risico voor de gebruiker, andere mensen, niet-doelsoorten (dieren zowel als planten), de biodiversiteit en het milieu.
 7. Het gebruik van toepassingsapparatuur en het onderhoud daarvan, alsook specifieke spuittechnieken (bijvoorbeeld kleinvolumeverspuiting, gebruik van spuitdoppen die verwaaiing tegengaan), en voorts de doelstellingen van de technische controle van spuitapparatuur die in gebruik zijn en manieren om de spuitkwaliteit te verbeteren.
 8. Noodmaatregelen ter bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu in het geval van onbedoelde verliezen en verontreiniging.
 9. Gezondheidsbewaking en contactpunten voor het rapporteren van eventuele of te verwachten incidenten.
 10. Registratie van elk gebruik van pesticiden, conform de toepasselijke wetgeving.
-

BIJLAGE II

Gezondheids-, veiligheids- en milieubepalingen in het kader van de keuring van apparatuur voor de toepassing van pesticiden

De keuring van apparatuur voor de toepassing van pesticiden dient alle aspecten te behelzen die van belang zijn voor het bereiken van een hoog niveau van veiligheid en bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu. De optimale doeltreffendheid van de pesticidentoepassing moet worden verzekerd door middel van een goede werking van de voorzieningen en functies van de apparatuur, teneinde ervoor te zorgen dat de onderstaande doelstellingen worden bereikt.

De apparatuur voor de toepassing van pesticiden moet betrouwbaar functioneren en correct voor het beoogde doel worden gebruikt zodat pesticiden nauwkeurig kunnen worden gedoseerd en verspreid. De apparatuur moet in dermate goede staat zijn dat zij op een veilige en gemakkelijke manier volledig kan worden gevuld en geleegd en er geen pesticiden kunnen lekken. Zij moet tevens gemakkelijk en grondig kunnen worden gereinigd. De apparatuur moet tevens veilig functioneren en zij moet vanaf de stoel van de bediener kunnen worden bediend en onmiddellijk kunnen worden gestopt. Waar nodig moeten aanpassingen eenvoudig, nauwkeurig en reproduceerbaar zijn.

Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan:

1. Aandrijvingssysteem

De bescherming van de aftakas van de aandrijving en de bescherming van de aansluiting op de voeding moeten zijn aangebracht en dienen in goede staat te verkeren, en de beschermingsvoorzieningen alsook alle bewegende of roterende onderdelen van het krachtoverbrengingssysteem dienen ongehinderd te kunnen functioneren zodat de bediener geen gevaar loopt.

2. Pomp

De capaciteit van de pomp dient te zijn afgestemd op de behoeften van de apparatuur en de pomp dient naar behoren te functioneren om een stabiel en gelijkmatig toepassingsdosering te garanderen. De pomp mag niet lekken.

3. Roeren/schudden

Roerders/schudders moeten zorgen voor een correcte recirculatie, zodat in het hele volume vloeibaar spuitmengsel in de tank een gelijkmatige concentratie wordt bereikt.

4. Spuitvloeistoftank

De spuitvloeistoftanks, met inbegrip van peilindicatoren, vulinrichtingen, zeven en filters, ledigings- en reinigingsinrichtingen, en menginrichtingen dienen zodanig te functioneren dat accidentele verliezen, ongelijkmatige concentratie, blootstelling van de bediener alsook de in de apparatuur achterblijvende hoeveelheid spuitvloeistof worden geminimaliseerd.

5. Meet-, controle- en regelsystemen

Alle meetapparatuur en alle inrichtingen voor het in- en uitschakelen en voor het regelen van de druk en/of het debiet dienen naar behoren te worden geïjkt en correct te functioneren en lekvrij te zijn. Tijdens de toepassing van de pesticiden moet de druk vlot te regelen zijn en moet de drukregelingsapparatuur vlot kunnen worden bediend. Door middel van drukregelingsapparatuur moet bij een constant toerental van de pomp een constante druk worden gehandhaafd om een stabiel toepassingsgebied te garanderen.

6. Leidingen en slangen

De leidingen en slangen dienen in goede staat te verkeren om verstoringen van de vloeistofstroming en onbedoelde verliezen bij defecten te vermijden. De leidingen en slangen mogen geen lekken vertonen wanneer zij bij de maximale druk die in het systeem kan worden geleverd, worden belast.

7. Filtering

Ter voorkoming van turbulentie en ongelijkmatig spuiten dienen de filters in goede staat te verkeren en dient de maaswijdte van de filters te zijn afgestemd op de grootte van de spuitdoppen die op de spuitapparatuur zijn aangebracht. In voorkomend geval dient het verklikkersysteem voor verstopte filters naar behoren te functioneren.

8. Spuitboom (voor apparatuur waarmee pesticiden worden gespoten met behulp van een horizontaal geplaatste boom die in de nabijheid van het gewas of het te behandelen materiaal wordt gebracht)

De spuitboom dient in goede staat te verkeren en in alle richtingen stabiel te zijn. De bevestigings- en verstelsystemen en de onderdelen die zijn bedoeld voor het dempen van onbedoelde bewegingen en voor het compenseren van hellingen dienen correct te functioneren.

9. *Spuitdoppen*

De spuitdoppen moeten naar behoren functioneren zodat druipen wordt voorkomen wanneer het spuiten wordt stopgezet. Teneinde een homogeen spuitpatroon te garanderen, mag de vloeistofafgifte van elke spuitdop afzonderlijk niet significant afwijken van de waarde die in de door de fabrikant verstrekte doseringstabel wordt vermeld.

10. *Verdeling*

Indien van toepassing dient de verdeling van het spuitmengsel in dwarsrichting en in verticale richting (in het geval van toepassing bij opgaande gewassen) gelijkmatig te zijn.

11. *Blower (voor apparatuur waarbij pesticiden met behulp van lucht worden verspreid)*

De blower moet in goede staat verkeren en moet zorgen voor een constante en gelijkmatige luchtstroom.

BIJLAGE III

Algemene beginselen van geïntegreerde gewasbescherming

1. De voorkoming en/of vernietiging van schadelijke organismen moet worden verwezenlijkt of in de hand gewerkt onder meer en met name door:
 - gewasrotatie;
 - gebruik van adequate teeltechnieken (bijvoorbeeld vals-zaaibedtechniek, zaaitijd en -dichtheid, onderzaaien, conserverende bodembewerking, snoeien en direct inzaaien);
 - gebruik, waar passend, van resistente/tolerante cultivars en standaard/gecertificeerd zaai- en plantgoed;
 - gebruik van evenwichtige bemesting, kalkbemesting en irrigatie-/drainagepraktijken;
 - het voorkomen van de verspreiding van schadelijke organismen door middel van hygiënemaatregelen (bijvoorbeeld door een regelmatige reiniging van machines en apparatuur);
 - bescherming en bevordering van belangrijke nuttige organismen, bijvoorbeeld door adequate beheersmaatregelen of het gebruik van ecologische infrastructuur in en buiten de productiegebieden.
2. Schadelijke organismen moeten worden gemonitord met passende methoden en instrumenten, indien beschikbaar. Tot deze instrumenten behoren, waar mogelijk, veldobservaties en wetenschappelijk verantwoorde waarschuwings-, voorspellings- en vroegdiagnosesystemen, alsmede het ter harte nemen van advies van gekwalificeerde beroepsadviseurs.
3. Op grond van de resultaten van de monitoring moet de professionele gebruiker besluiten of en wanneer hij beheersmaatregelen treft. Streng en wetenschappelijk verantwoorde drempelwaarden zijn essentiële componenten bij de besluitvorming. Waar mogelijk moet voor de behandeling van schadelijke organismen rekening worden gehouden met voor de regio, specifieke gebieden en gewassen en bijzondere klimatologische omstandigheden vastgestelde drempelwaarden.
4. Duurzame biologische, fysische, en andere niet-chemische methoden verdienen de voorkeur boven chemische methoden indien hiermee de schadelijke organismen op bevredigende wijze worden bestreden.
5. De gebruikte pesticiden moeten zo doelgericht mogelijk zijn en zo min mogelijk neveneffecten hebben voor de menselijke gezondheid, niet-doelwitorganismen en het milieu.
6. De professionele gebruiker moet het gebruik van pesticiden en andere vormen van ingrijpen beperken tot een noodzakelijk niveau, bijvoorbeeld door kleinere doses, een lagere toepassingsfrequentie of gedeeltelijke toepassingen, op grond van de overweging dat het risico voor de gewassen aanvaardbaar is en de pesticiden de kans op resistentie van de populaties schadelijke organismen niet verhogen.
7. Wanneer het risico op resistentie tegen een beheersmaatregel bekend is en wanneer het niveau van schadelijke organismen dusdanig is dat meerdere toepassingen van pesticiden op de gewassen noodzakelijk zijn, moeten de beschikbare strategieën ter voorkoming van resistentie worden uitgevoerd om de werking van de producten te behouden. Dit kan het gebruik van diverse pesticiden met verschillende werking inhouden.
8. Op basis van de registers over het gebruik van pesticiden en van de monitoring van schadelijke organismen moet de professionele gebruiker zich een oordeel vormen over het succes van de toegepaste beheersmaatregelen.

BIJLAGE IV

Geharmoniseerde risico-indicatoren

MOTIVERING VAN DE RAAD

I. INLEIDING

1. Op 18 juli 2006 heeft de Commissie bij de Raad een voorstel ingediend voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden. Het voorstel is gebaseerd op artikel 175, lid 1, van het Verdrag.
2. Het Europees Parlement heeft op 23 oktober 2007 zijn advies in eerste lezing uitgebracht ⁽¹⁾. Het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's hebben op 14 maart, respectievelijk 1 februari 2007 advies uitgebracht.
3. Op 19 mei 2008 heeft de Raad zijn gemeenschappelijk standpunt vastgesteld overeenkomstig artikel 251 van het Verdrag.

II. DOELSTELLINGEN

Het voorstel strekt tot bescherming van de gezondheid van mensen en dieren en van het milieu tegen de schadelijke gevolgen van pesticiden in de landbouw en het ecosysteem. Het beoogt de risico's van het gebruik van pesticiden te beperken op een wijze die strookt met de nodige gewasbescherming.

Het voorziet met name in:

- de opstelling van nationale actieplannen om de risico's en de effecten van het gebruik van pesticiden voor de menselijke gezondheid en het milieu te verminderen;
- informatie, bewustmaking en opleiding voor voorlichters en professionele gebruikers van pesticiden;
- concrete voorschriften betreffende de verkoop van pesticiden;
- geregelde keuring van toepassingsapparatuur;
- verbod op sproeien vanuit de lucht, met de mogelijkheid ontheffingen toe te staan;
- specifieke maatregelen ter bescherming van het aquatisch milieu tegen verontreiniging door pesticiden;
- vermindering van het pesticidengebruik in kwetsbare gebieden;
- voorschriften voor de hantering en opslag van pesticiden en de verpakkingen en restanten daarvan;
- de opstelling van verplichte normen betreffende geïntegreerde gewasbescherming; en tevens
- de uitwerking van risico-indicatoren om de vorderingen betreffende pesticidengebruik te meten.

III. ANALYSE VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT

1. *Algemene opmerkingen*

Het gemeenschappelijk standpunt van de Raad komt grotendeels overeen met het door de Commissie en het Europees Parlement ingenomen standpunt, in de zin dat het:

- de doelstellingen en de meeste van de door de Commissie voorgestelde en door het Europees Parlement gesteunde regelingen bevestigt;
- een groot aantal van de door het Europees Parlement in eerste lezing aangenomen amendementen overneemt.

De amendementen 6, 17, 43, 49, 52, 60, 61, 62, 63, 68, 85, 93, 95, 103, 106, 112, 122, 137 en 155 worden volledig overgenomen.

De amendementen 13, 18, 29, 35, 36, 39, 42, 48, 51, 54, 59, 64, 87, 90, 114, 146 en 164 worden gedeeltelijk of naar de inhoud overgenomen.

De amendementen 1, 5, 16, 22, 23, 28, 30, 32, 37, 40, 55, 57, 58, 69, 72, 77, 84, 88, 91, 96, 98, 99, 102, 104, 120, 121, 138, 139 zijn niet overgenomen, aangezien de Raad dezelfde mening is toegedaan als de Commissie.

⁽¹⁾ 14183/07.

De amendementen 2-4, 7-11, 15, 19-21, 24-27, 31, 33, 44, 46, 47, 50, 53, 56, 65, 66, 70, 71, 74, 76, 78, 79, 81-83, 92, 94, 97, 100, 101, 105, 107-111, 113, 115-119, 133, 135, 141, 143, 151 en 153, die door de Commissie zijn aanvaard, zijn niet in het gemeenschappelijk standpunt opgenomen, waarmee de Raad afwijkt van het standpunt van de Commissie.

Het gemeenschappelijk standpunt omvat tevens andere, niet door het Europees Parlement voorziene wijzigingen die tegemoetkomen aan een aantal bedenkingen die de lidstaten tijdens de onderhandelingen hebben geuit.

Er is tevens een aantal technische en redactionele wijzigingen aangebracht om de werkingssfeer van enkele bepalingen te omschrijven, de formulering van de richtlijn explicieter te maken en een grotere samenhang te bewerkstelligen met de tekst van de ontwerp-verordening betreffende het in de handel brengen, alsmede om rechtszekerheid te garanderen of de samenhang met andere communautaire instrumenten te vergroten.

De Commissie heeft het door de Raad overeengekomen gemeenschappelijk standpunt aanvaard.

2. *Specifieke opmerkingen*

Rechtsgrondslag

Amendement nr. 1 is niet door de Raad aanvaard, omdat hij van oordeel is dat artikel 175, lid 1, de juiste en toereikende rechtsgrondslag is.

Definities

De volgende wijzigingen zijn aangebracht in het oorspronkelijke voorstel:

- de definitie van „gebruik” is geschrapt omdat deze onnodig wordt geacht;
- het concept beroepsactiviteit of commerciële dienstverlening is opgenomen in de definitie van „voorlichter”;
- de definities van „apparatuur voor de toepassing van pesticiden” en „hulpstukken voor de toepassing van pesticiden” zijn samengevoegd;
- de definitie van „geïntegreerde gewasbescherming” is van het voorstel voor een verordening betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen naar het onderhavige voorstel overgebracht; en tevens
- zijn de definities van „oppervlaktewater” en „grondwater” toegevoegd.

Amendement nr. 29 om een definitie van pesticiden als gewasbeschermingsmiddelen op te nemen, is in het gemeenschappelijk standpunt overgenomen, ofschoon de Commissie het had verworpen. De Raad heeft deze definitie met biociden uitgebreid.

Nationale actieplannen

Het Parlement en de Raad waren het eens wat betreft de volgende elementen:

- de lidstaten moeten de gevolgen voor de gezondheid van de voorgenomen maatregelen in aanmerking nemen;
- in de nationale actieplannen moet worden omschreven hoe de lidstaten de richtlijn uitvoeren (met name maatregelen die voortvloeien uit de artikelen 5 tot en met 14) om de afhankelijkheid van het gebruik van pesticiden te verminderen;
- de door de Commissie ontvangen informatie over deze nationale actieplannen moet beschikbaar zijn op internet.

De Raad vond het niet passend andere amendementen over te nemen, met name de vaststelling van kwantitatieve streefcijfers voor beperking van het gebruik. De Raad gaf er de voorkeur aan zich te concentreren op de beperking van risico's in plaats van streefcijfers voor de beperking van het gebruik vast te stellen.

Opleiding

De Raad heeft bepalingen opgenomen om ervoor te zorgen dat zowel een basisopleiding als bijscholing wordt aangeboden. Deze zorg werd door het Europees Parlement gedeeld. De Raad heeft ook een van de voorstellen van het Europees Parlement overgenomen voor bijlage I betreffende een eerste kennismaking met vergelijkend onderzoek, teneinde professionele gebruikers te helpen bij het kiezen voor een product dat goed is en tevens het minst gevaarlijk is voor de menselijke gezondheid en het milieu.

De Raad heeft het ook zinvol geacht te specificeren dat in de opleiding de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de personen die met pesticiden omgaan, aan de orde moeten komen: professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters. Daarnaast heeft de Raad een bepaling overgenomen waarin wordt vastgelegd dat het systeem van opleidingscertificaten vereisten en procedures omvat voor het verlenen, handhaven en intrekken van certificaten.

Voorschriften betreffende de verkoop van pesticiden

De Raad heeft het voorstel van het Parlement overgenomen dat de personen die pesticiden verkopen aan professionele gebruikers niet alleen advies verstrekken over het gebruik van pesticiden, maar ook veiligheidsinstructies geven op het gebied van de menselijke gezondheid en het milieu.

De Raad heeft ook de eis toegevoegd dat distributeurs die pesticiden aan niet-professionele gebruikers verkopen, daarnaast informatie verstrekken over alternatieven met minder risico's. Bovendien heeft hij dit artikel aangepast om het mogelijk te maken dat de persoon die houder is van een certificaat niet fysiek aanwezig is, maar wel beschikbaar is op een andere wijze. De Raad vond het nodig deze flexibiliteit in te bouwen ten behoeve van kleine handelaren.

Informatie en bewustmaking

Het Europees Parlement heeft artikel 7 aanmerkelijk uitgewerkt en de Raad heeft niet alle voorstellen daarin kunnen aanvaarden. De Raad heeft niettemin de eis overgenomen dat de aan het publiek verstrekte informatie over pesticiden precies en evenwichtig moet zijn.

Keuring van apparatuur die in gebruik is

De Raad heeft op een na alle amendementen van het Parlement betreffende de keuring van apparatuur voor professioneel gebruik aanvaard. De Raad vond, evenals het Parlement, dat de perioden tussen de keuringen nauwkeuriger moeten worden bepaald, maar is een stap verder gegaan door kortere tijdvakken tussen de keuringen vanaf 2020 te eisen.

Desondanks was de Raad van oordeel dat het onevenredig zou zijn de keuring van alle handapparatuur voor de toepassing van pesticiden of rugspuiten te eisen, en heeft hij een facultatieve mogelijkheid ingevoegd om deze vrij te stellen. Tevens heeft hij de mogelijkheid opgenomen om andere tijdschema's en keuringsfrequenties toe te passen op bepaalde typen apparatuur die op zeer kleine schaal wordt gebruikt.

Bovendien achtte de Raad het ook nodig voor te schrijven dat professionele gebruikers regelmatig kalibraties en technische controles aan de toepassingsapparatuur uitvoeren.

Tot slot besloot de Raad dat de lidstaten een certificeringssysteem met wederzijdse erkenning moeten opzetten.

Spuiten vanuit de lucht

Hoewel de Raad het met het Parlement eens is betreffende de algemene aanpak van dit punt en amendement 63 en een deel van amendement 64 heeft overgenomen, achtte hij de amendementen die voor de bevoegde autoriteiten een buitensporige administratieve last dreigen op te leveren, onnodig.

De Raad heeft het oorspronkelijke voorstel zodanig gewijzigd dat gespecificeerd wordt dat de gebruikte producten moeten worden goedgekeurd na een risicobeoordeling en dat ondernemingen die spuiten vanuit de lucht uitvoeren, houder van een certificaat moeten zijn, en een optie wordt geboden dat verzoeken om spuiten vanuit de lucht stilzwijgend door de bevoegde autoriteiten zijn goedgekeurd indien binnen een bepaalde termijn geen antwoord is ontvangen.

Specifieke maatregelen ter bescherming van het aquatische milieu

De Raad heeft amendement 68 overgenomen om de aandacht te vestigen op de bescherming van het drinkwater. Artikel 10 is ook gewijzigd om de voorkeur te geven aan pesticiden die geen prioritair gevaarlijke stoffen bevatten.

Ten aanzien van amendement 70 betreffende de verplichte instelling van bufferzones, was de Raad van oordeel dat het juist was artikel 10 zodanig uit te werken dat het een breder scala van risicoreducerende maatregelen omvat die waar nodig kunnen worden ingesteld.

Vermindering van het pesticidengebruik of van de risico's van pesticiden in specifieke gebieden

De tekst is opnieuw geformuleerd om de lidstaten de mogelijkheid te geven de risico's van pesticiden te minimaliseren wanneer zij in deze specifieke gebieden worden gebruikt. De Raad kon de amendementen van het Parlement op dit gebied niet aanvaarden.

Hantering en opslag en behandeling van de verpakkingen en de restanten van pesticiden

De Raad heeft de tekst van de punten 1 en 3 van artikel 12 opnieuw geformuleerd om te verduidelijken dat die maatregelen alleen gelden voor professionele gebruikers en, indien van toepassing, distributeurs. Hij heeft tevens een bepaling toegevoegd betreffende de terugwinning of verwijdering van restanten van pesticiden en van de verpakkingen ervan. De Raad achtte de amendementen van het Parlement niet relevant.

Geïntegreerde gewasbescherming

De Raad en het Parlement zijn het inhoudelijk eens over dit punt. De Raad steunt met name de amendementen 85 en 122 van het Parlement, te weten de opneming in het voorstel van een nieuwe bijlage die algemene beginselen van geïntegreerde gewasbescherming behelst. Hij kan ook instemmen met gedeelten van de amendementen 164 en 87.

Daarnaast heeft de Raad de term landbouw met lage pesticideninzet vervangen door bestrijding met lage pesticideninzet en gespecificeerd dat dit concept geïntegreerde gewasbescherming en biologische landbouw omvat.

Indicatoren

De Raad was het met de Commissie eens dat de amendementen om het gebruik te omvatten, niet relevant waren. De Raad heeft slecht een gedeelte van amendement 93 overgenomen en het beginsel van amendement 95.

Comitéprocedure

De Raad heeft deze amendementen overgenomen en bepaalde artikelen aangepast aan het nieuwe comitologiebesluit (17, 52, 62, 103, 137 en 155).

IV. CONCLUSIES

De Raad is van oordeel dat zijn gemeenschappelijk standpunt een evenwichtige en realistische oplossing biedt voor een aantal bezwaren die ten aanzien van het Commissievoorstel zijn geformuleerd en kijkt uit naar een constructieve bespreking met het Europees Parlement met het oog op een werkbaar akkoord over deze richtlijn.

GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT (EG) Nr. 22/2008**door de Raad vastgesteld op 23 juni 2008****met het oog op de aanneming van Richtlijn 2008/.../EG van het Europees Parlement en de Raad van ... inzake luchthavengelden****(Voor de EER relevante tekst)**

(2008/C 254 E/02)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 80, lid 2,

Gelet op het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,Gezien het advies van het Comité van de Regio's ⁽²⁾,Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽³⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De belangrijkste functie en commerciële activiteit van luchthavens is het waarborgen van het afhandelen van luchtvaartuigen, van landing tot start, en van passagiers en vracht, teneinde luchtvervoerders in staat te stellen hun luchtvervoersdiensten aan te bieden. Met het oog hierop stellen luchthavens een aantal faciliteiten en diensten ter beschikking die verband houden met de inzet van luchtvaartuigen en de verwerking van passagiers en vracht; gewoonlijk dekken zij de kosten daarvan door het heffen van luchthavengelden. Luchthavenbeheerders die faciliteiten en diensten ter beschikking stellen waarvoor luchthavengelden worden geïnd moeten ernaar streven op een kostenefficiënte basis te functioneren.
- (2) Er moet een gemeenschappelijk kader worden vastgesteld voor het reguleren van de essentiële kenmerken van luchthavengelden en de manier waarop ze worden vastgesteld, anders bestaat het risico dat de basisvereisten in de relatie tussen de luchthavenbeheerders en de luchthavengebruikers niet in acht worden genomen. Dit kader laat onverlet dat een lidstaat kan bepalen in welke mate bij de vaststelling van de luchthavengelden de inkomsten uit commerciële activiteiten van een luchthaven in aanmerking worden genomen.
- (3) Deze richtlijn moet gelden voor op het grondgebied van de Gemeenschap gevestigde luchthavens boven een bepaalde omvang en op de luchthaven met de meeste passagiersbewegingen in elke lidstaat aangezien er geen behoefte is aan een communautair kader voor het beheer en de financiering van kleine luchthavens.

- (4) Teneinde de territoriale samenhang te bevorderen, moeten de lidstaten een gemeenschappelijk stelsel van luchthavengelden op een luchthavennetwerk kunnen toepassen. Bij financiële overdrachten tussen de luchthavens in dergelijke netwerken moet het Gemeenschapsrecht worden nageleefd.
- (5) Om redenen van verkeersverdeling kunnen de lidstaten een luchthavenbeheerder toestemming verlenen om voor luchthavens die de luchtverbindingen van dezelfde stad of agglomeratie verzorgen hetzelfde niveau van luchthavengelden toe te passen. Bij financiële overdrachten tussen deze luchthavens moet het desbetreffende Gemeenschapsrecht worden nageleefd.
- (6) Maatregelen om het openen van nieuwe routes te stimuleren, onder andere om daardoor de ontwikkeling van geografisch benadeelde en ultraperifere gebieden te bevorderen, mogen alleen overeenkomstig het Gemeenschapsrecht worden toegepast.
- (7) Het innen van heffingen voor het aanbieden van luchtvaartnavigatiediensten en grondafhandelingsdiensten is reeds geregeld in Verordening (EG) nr. 1794/2006 van de Commissie van 6 december 2006 tot vaststelling van een gemeenschappelijk heffingenstelsel voor luchtvaartnavigatiediensten ⁽⁴⁾, respectievelijk Richtlijn 96/67/EG van de Raad van 15 oktober 1996 betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de luchthavens van de Gemeenschap ⁽⁵⁾. De heffingen die worden geïnd voor de financiering van de bijstand aan gehandicapte personen en personen met beperkte mobiliteit vallen onder Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen ⁽⁶⁾.
- (8) In 2004 heeft de Raad van de Internationale Burgerluchtorganisatie (ICAO-Raad) beleid over luchthavengelden aangenomen dat, onder meer, de beginselen van kostengerelateerdheid van luchthavengelden, non-discriminatie en een onafhankelijk mechanisme voor de economische regulering van luchthavens omvat.
- (9) Volgens de ICAO-Raad vormen luchthavengelden heffingen die specifiek zijn ingesteld en worden toegepast om de kosten te dekken van de verlening van faciliteiten en diensten voor de burgerluchtvaart, terwijl een belasting een heffing is die is bestemd om nationale of lokale overheidsinkomsten te genereren en die in het algemeen niet wordt toegepast op de burgerluchtvaart in haar geheel of op een kostenspecifieke basis.

⁽¹⁾ PB C 10, van 15.1.2008, blz. 35.⁽²⁾ PB C 305, van 15.12.2007, blz. 11.⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van 15 januari 2008 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad). Gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 23 juni 2008 en standpunt van het Europees Parlement van ... (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).⁽⁴⁾ PB L 341 van 7.12.2006, blz. 3.⁽⁵⁾ PB L 272 van 25.10.1996, blz. 36.⁽⁶⁾ PB L 204 van 26.7.2006, blz. 1.

- (10) De luchthavengelden mogen niet discriminerend werken. Er moet een verplichte procedure voor regelmatige consultatie tussen de luchthavenbeheerders en de luchthavengebruikers worden opgesteld, waarbij elke partij de mogelijkheid krijgt een beroep te doen op een onafhankelijke toezichthoudende instantie als een besluit over luchthavengelden of de wijziging van het systeem van luchthavengelden door de luchthavengebruikers wordt aangevochten.
- (11) In elke lidstaat moet een onafhankelijke toezichthoudende instantie worden opgericht om de onpartijdigheid van beslissingen en de juiste en doeltreffende toepassing van deze richtlijn te garanderen. De instantie moet over de nodige middelen (personeel, deskundigheid en financiële middelen) beschikken om zijn taken te kunnen uitvoeren.
- (12) Het is van essentieel belang dat de luchthavengebruikers regelmatig door de luchthavenbeheerder worden geïnformeerd over de wijze en de basis waarop de luchthavengelden worden berekend. Die transparantie verschaft de luchtvaartmaatschappijen inzicht in de kosten van de luchthaven en de productiviteit van de investeringen van de luchthaven. Om een luchthavenbeheerder in staat te stellen te beoordelen welke toekomstige investeringen noodzakelijk zijn, moeten de luchthavengebruikers al hun operationele prognoses, ontwikkelingsprojecten en specifieke behoeften en suggesties tijdig aan de luchthavenbeheerder mededelen.
- (13) Aangezien belangrijke infrastructuurprojecten een aanzienlijke invloed hebben op het niveau van de luchthavengelden, moeten de luchthavenbeheerders de luchthavengebruikers informatie verstrekken over dergelijke projecten. Deze informatie wordt verstrekt om toezicht op de infrastructuurkosten mogelijk te maken en om passende en kostenefficiënte faciliteiten ter beschikking te kunnen stellen op de betrokken luchthaven.
- (14) Luchthavenbeheerders moeten de mogelijkheid krijgen luchthavengelden te heffen die overeenstemmen met de infrastructuur en/of het niveau van de aangeboden diensten, aangezien luchtvaartmaatschappijen er een rechtmatig belang bij hebben diensten van een luchthavenbeheerder te vragen die overeenstemmen met de prijs-kwaliteitsverhouding. De toegang tot een gedifferentieerd niveau van infrastructuur of dienstverlening moet echter, op niet-discriminerende basis, open staan voor alle maatschappijen die er gebruik van willen maken. Als de vraag het aanbod overtreft, moet de luchthavenbeheerder objectieve en niet-discriminerende criteria opstellen om te bepalen wie toegang krijgt. Elke differentiatie van de luchthavengelden moet transparant en objectief zijn en op duidelijke criteria berusten.
- (15) Luchthavengebruikers en de luchthavenbeheerder dienen in staat te worden gesteld een overeenkomst te sluiten inzake het niveau van de dienstverlening, waarin de kwaliteit van de dienstverlening in ruil voor de luchthavengelden wordt geregeld. Onderhandelingen over de kwaliteit van de dienstverlening in ruil voor de luchthavengelden kunnen plaatsvinden in het kader van de consultatieprocedure.
- (16) Deze richtlijn laat de toepassing van de bepalingen van het Verdrag, met name de artikelen 81 tot en met 89, onverlet.
- (17) Daar de doelstelling van deze richtlijn, te weten het vaststellen van gemeenschappelijke beginselen voor het heffen

van luchthavengelden op luchthavens van de Gemeenschap niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, aangezien systemen voor het heffen van luchthavengelden niet op nationaal niveau op uniforme wijze in de hele Gemeenschap kunnen worden vastgesteld, en derhalve vanwege hun omvang en gevolgen beter op het niveau van de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap overeenkomstig het in artikel 5 van het EG-Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen treffen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp

1. In deze richtlijn worden gemeenschappelijke beginselen vastgesteld voor het heffen van luchthavengelden op communautaire luchthavens.
2. Deze richtlijn is van toepassing op iedere luchthaven die zich bevindt op het grondgebied waarop het Verdrag van toepassing is, die open staat voor commercieel verkeer en die jaarlijks meer dan 5 miljoen passagiersbewegingen telt, alsmede op de luchthaven met de meeste passagiersbewegingen in elke lidstaat.
3. De lidstaten publiceren een lijst van de luchthavens op hun grondgebied waarop deze richtlijn van toepassing is. Deze lijst is gebaseerd op gegevens van de Commissie (EUROSTAT) en wordt jaarlijks bijgewerkt.
4. Deze richtlijn is niet van toepassing op de heffingen die worden geïnd voor de vergoeding van en route- en terminal-luchtvaartnavigatiediensten overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1794/2006 noch op de heffingen die worden geïnd voor de vergoeding van grondafhandelingsdiensten, zoals vermeld in de bijlage bij Richtlijn 96/67/EG, of op de heffingen die worden geïnd voor de financiering van de bijstand aan gehandicapte passagiers en passagiers met beperkte mobiliteit als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1107/2006.
5. Deze richtlijn laat het recht van de lidstaten onverlet om ten aanzien van een luchthavenbeheerder op hun grondgebied aanvullende regelgevende maatregelen te nemen, mits deze verenigbaar zijn met deze richtlijn of met andere relevante bepalingen van het Gemeenschapsrecht. Hiertoe kunnen maatregelen van economisch toezicht behoren, zoals de goedkeuring van stelsels van luchthavengelden en/of het niveau van luchthavengelden, met inbegrip van op financiële prikkels gebaseerde methoden of regulering inzake prijsplafonds.

Artikel 2

Definities

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. „luchthaven”: elk terrein dat speciaal is ingericht om luchtvaartuigen de mogelijkheid te bieden te landen, op te stijgen of manoeuvres uit te voeren, met inbegrip van de eventueel bijbehorende installaties ten behoeve van het verkeer van en de dienstverlening aan luchtvaartuigen en de nodige installaties ten behoeve van de commerciële luchtdiensten;

2. „luchthavenbeheerder”: de instantie die, al dan niet in combinatie met andere activiteiten, op grond van de nationale wet- of regelgeving of van overeenkomsten de taak heeft de luchthaven- of luchthavennetwerkinfrastructuur te besturen en te beheren en de activiteiten van de verschillende in de betrokken luchthavens of luchthavennetwerken aanwezige ondernemingen te coördineren en te controleren;
3. „luchthavengebruiker”: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die naar of vanaf de desbetreffende luchthaven door de lucht passagiers, post en/of vracht vervoert;
4. „luchthavengelden”: een heffing die wordt geïnd ten gunste van de luchthavenbeheerder en die moet worden betaald door de luchthavengebruikers voor het gebruik van de faciliteiten en diensten die exclusief door de luchthavenbeheerder worden aangeboden en die verband houden met het landen, het opstijgen, de verlichting en het parkeren van luchtvaartuigen en de verwerking van passagiers en vracht;
5. „luchthavennetwerk”: een groep luchthavens die naar behoren als zodanig door de lidstaat is aangewezen en die wordt geëxploiteerd door een en dezelfde luchthavenbeheerder.

Artikel 3

Discriminatieverbod

De lidstaten zien erop toe dat bij het heffen van de luchthavengelden niet wordt gediscrimineerd tussen luchthavengebruikers, overeenkomstig de communautaire wetgeving. Dit neemt niet weg dat luchthavengelden uit een oogpunt van publiek en algemeen belang, met inbegrip van milieuaangelegenheden, kunnen worden gedifferentieerd. De criteria daarvoor moeten relevant, objectief en transparant zijn.

Artikel 4

Luchthavennetwerk

1. De lidstaten kunnen de beheerder van een luchthavennetwerk toestaan een gemeenschappelijk en transparant stelsel van luchthavengelden voor het gehele luchthavennetwerk in te voeren.
2. De lidstaten kunnen een luchthavenbeheerder toestemming verlenen om hetzelfde niveau van luchthavengelden toe te passen voor alle luchthavens die de luchtverbindingen van dezelfde stad of agglomeratie verzorgen, op voorwaarde dat iedere luchthaven de eisen inzake transparantie van artikel 6 volledig naleeft.

Artikel 5

Consultatie en verhaal

1. De lidstaten zien erop toe dat een verplichte procedure wordt vastgesteld voor periodieke consultatie tussen de luchthavenbeheerder en de luchthavengebruikers of de vertegenwoordigers of verenigingen van de luchthavengebruikers over de werking van het systeem van luchthavengelden, het niveau van die gelden en, in voorkomend geval, de kwaliteit van de aangeboden diensten. Deze consultatie vindt minstens eenmaal per jaar plaats, tenzij tijdens de laatste consultatie anders is overeengekomen. Indien tussen de luchthavenbeheerder en de luchthavengebruikers een meerjarige overeenkomst is gesloten, vindt de consultatie plaats op de wijze die in zo'n overeenkomst is vastgelegd. De lidstaten kunnen eisen om frequenter te consulteren.

2. De lidstaten zien er, voor zover mogelijk, op toe dat wijzigingen van het systeem van luchthavengelden of van het niveau van die gelden plaatsvinden in overeenstemming tussen luchthavenbeheerder en de luchthavengebruikers. Daartoe legt de luchthavenbeheerder een voorstel tot wijziging van het systeem van luchthavengelden of het niveau van de luchthavengelden uiterlijk vier maanden voor de wijzigingen van kracht worden, aan de luchthavengebruikers voor, samen met de redenen voor de voorgestelde wijzigingen, tenzij er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die ten overstaan van de luchthavengebruikers moeten worden gemotiveerd. In dat geval bedraagt deze periode ten minste twee maanden. De luchthavenbeheerder consulteert de luchthavengebruikers over de voorgestelde wijzigingen en neemt hun zienswijzen in aanmerking alvorens een besluit te nemen. De luchthavenbeheerder maakt zijn besluit of aanbeveling binnen een redelijke termijn voor het van kracht wordt, bekend. De luchthavenbeheerder motiveert zijn beslissing met betrekking tot de standpunten van de luchthavengebruikers ingeval geen overeenstemming over de voorgestelde wijzigingen wordt bereikt tussen de luchthavenbeheerder en de luchthavengebruikers.

3. De lidstaten zien erop toe dat, wanneer er een geschil bestaat over een door de luchthavenbeheerder genomen besluit over de luchthavengelden, elke partij de tussenkomst kan vragen van de in artikel 10 bedoelde onafhankelijke toezichthoudende instantie, die de motivering van de wijziging van het systeem van luchthavengelden of het niveau van de luchthavengelden onderzoekt.

4. Een besluit van de luchthavenbeheerder tot wijziging van het niveau van de luchthavengelden wordt, wanneer om tussenkomst van de onafhankelijke toezichthoudende instantie is verzocht, pas van kracht nadat die instantie de kwestie heeft onderzocht. De onafhankelijke toezichthoudende instantie kan een voorlopig besluit nemen aangaande het van kracht worden van de wijziging van de luchthavengelden.

5. Lidstaten kunnen besluiten de leden 3 en 4 niet toe te passen voor de wijzigingen van het stelsel of het niveau van de luchthavengelden op de luchthavens waarvoor zij een procedure hebben ingesteld, volgens welke er economisch toezicht plaatsvindt. Deze maatregelen van economisch toezicht kunnen dezelfde zijn als die welke bedoeld zijn in artikel 1, lid 5. Wanneer deze maatregelen de goedkeuring van het stelsel en/of niveau van de luchthavengelden omvatten, moeten deze worden goedgekeurd door de instantie die uit hoofde van deze richtlijn is aangewezen of ingesteld als onafhankelijke toezichthoudende instantie.

Artikel 6

Transparantie

1. De lidstaten zien erop toe dat de luchthavenbeheerder alle luchthavengebruikers of vertegenwoordigers of verenigingen van luchthavengebruikers, telkens wanneer de in artikel 5, lid 1, bedoelde consultatie wordt gevoerd, informatie verschafft over de elementen die gebruikt worden als basis voor het vaststellen van het niveau van alle luchthavengelden die op de luchthaven door de luchthavenbeheerder worden geïnd. Deze informatie behelst ten minste:

- a) een lijst van de verschillende diensten en infrastructuur die in ruil voor de luchthavengelden ter beschikking worden gesteld;

- b) de methodiek voor het vaststellen van de luchthavengelden;
- c) de algemene kostenstructuur van de faciliteiten en diensten waarop de luchthavengelden betrekking hebben;
- d) de opbrengsten uit de verschillende luchthavengelden en de totale kosten van de diensten gedekt door de luchthavengelden;
- e) prognoses betreffende de situatie van de luchthaven ten aanzien van de luchthavengelden, de ontwikkelingen van het verkeer-en vervoer alsmede de geplande investeringen;
- f) het werkelijke gebruik van de luchthaveninfrastructuur en -installaties tijdens een bepaalde periode.

2. De lidstaten zien erop toe dat de luchthavengebruikers voor iedere consultatie, bedoeld in artikel 5, lid 1, de luchthavenbeheerder informatie verstrekken over met name:

- a) de prognoses betreffende de omvang van hun verkeer en vervoer;
- b) de prognoses betreffende de samenstelling en het geplande gebruik van hun vloot;
- c) hun ontwikkelingsprojecten op de betrokken luchthaven;
- d) hun behoeften op de betrokken luchthaven.

3. Onverminderd de nationale wetgeving wordt de op basis van dit artikel verstrekte informatie als vertrouwelijk of economisch gevoelig beschouwd en als dusdanig behandeld. Bij beursgenoteerde luchthavenbeheerders zullen met name de beursvoorschriften in acht genomen dienen te worden.

Artikel 7

Nieuwe infrastructuur

De lidstaten zien erop toe dat de luchthavenbeheerder de luchthavengebruikers consulteert alvorens de plannen voor nieuwe infrastructuurprojecten te finaliseren.

Artikel 8

Kwaliteitsnormen

1. Om de vlotte en efficiënte werking van een luchthaven te garanderen nemen de lidstaten de nodige maatregelen om de luchthavenbeheerder en de vertegenwoordigers of verenigingen van luchthavengebruikers op de luchthaven in staat te stellen onderhandelingen te voeren met het oog op het sluiten van een overeenkomst inzake het niveau van de dienstverlening waarin de kwaliteit van de aangeboden diensten op de luchthaven wordt geregeld. Deze onderhandelingen over de kwaliteit van de dienstverlening kunnen plaatsvinden in het kader van de consultatie als bedoeld in artikel 5, lid 1.

2. In een dergelijke overeenkomst inzake het niveau van de dienstverlening wordt het niveau aangegeven van de diensten die door de luchthavenbeheerder moeten worden aangeboden. Daarbij wordt rekening gehouden met het feitelijke niveau van de luchthavengelden en het niveau van dienstverlening waarop de luchthavengebruikers in ruil voor de luchthavengelden recht hebben.

Artikel 9

Diensten op maat

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om de luchthavenbeheerder in staat te stellen variatie aan te brengen in de

kwaliteit en de reikwijdte van bepaalde luchthavendiensten, terminals of delen van terminals, teneinde diensten op maat aan te bieden of een specifieke terminal of een deel van een terminal ter beschikking te stellen. Op basis van de kwaliteit en de reikwijdte van dergelijke diensten en de kosten ervan of een andere objectieve rechtvaardiging kan het niveau van de luchthavengelden worden gedifferentieerd. Het staat luchthavenbeheerders vrij om dergelijke gedifferentieerde luchthavengelden vast te stellen.

2. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat alle luchthavengebruikers die gebruik willen maken van diensten op maat of specifiek voor hen gereserveerde (delen van) terminals, deze diensten en specifiek voor hen gereserveerde (delen van) terminals aangeboden kunnen krijgen.

Als meer luchthavengebruikers toegang wensen tot de op maat gemaakte diensten of de specifieke (delen van) een terminal dan mogelijk is ingevolge capaciteitsbeperkingen, wordt de toegang toegekend op basis van relevante, objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria. Deze criteria kunnen worden vastgesteld door de luchthavenbeheerder en de lidstaten kunnen verlangen dat deze criteria worden onderworpen aan goedkeuring door de onafhankelijke toezichthoudende instantie.

Artikel 10

Onafhankelijke toezichthoudende instantie

1. Om te garanderen dat de maatregelen die worden genomen om aan deze richtlijn te voldoen, correct worden toegepast en om ten minste de in de artikel 5 vermelde taken uit te voeren, wijzen de lidstaten een onafhankelijk orgaan aan of stellen zij dit in als nationale onafhankelijke toezichthoudende instantie. Dit orgaan kan hetzelfde zijn als de entiteit die door de lidstaten belast is met de in artikel 1, lid 5, vermelde aanvullende regelgevende maatregelen en dus ook met de goedkeuring van het stelsel van luchthavengelden en/of het niveau van de luchthavengelden, voor zover het aan de voorwaarden van lid 2 voldoet.

2. De lidstaten garanderen de onafhankelijkheid van de onafhankelijke toezichthoudende instantie door erop toe te zien dat deze instantie juridisch gescheiden is en functioneel onafhankelijk is van elke luchthavenbeheerder en de luchtvaartmaatschappijen. Lidstaten die eigenaar zijn van luchthavens, luchthavenbeheerders of luchtvaartmaatschappijen, of de controle hebben over luchthavenbeheerders of luchtvaartmaatschappijen, zorgen ervoor dat de functies die verband houden met die eigendom of controle niet berusten bij de onafhankelijke toezichthoudende instantie. De lidstaten zorgen ervoor dat de onafhankelijke toezichthoudende instantie haar bevoegdheden onpartijdig en op transparante wijze uitoefent.

3. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van de naam en het adres van de onafhankelijke toezichthoudende instantie, de taken en verantwoordelijkheden die aan deze instantie zijn toegewezen en de maatregelen die zijn genomen om te waarborgen dat wordt voldaan aan lid 2.

4. De lidstaten kunnen een financieringsmechanisme voor de onafhankelijke toezichthoudende instantie instellen, dat onder andere kan inhouden dat een heffing wordt opgelegd aan luchthavengebruikers en luchthavenbeheerders.

5. Onverminderd artikel 5, lid 5, zorgen de lidstaten ervoor dat voor de onafhankelijke toezichthoudende instantie voor wat betreft de in artikel 5, lid 3, bedoelde geschillen de nodige maatregelen betreffende het stelsel of het niveau van luchthavengelden, met inbegrip van de kwaliteit van de dienstverlening, worden getroffen om:

- a) een procedure in te stellen voor het beslechten van geschillen tussen de luchthavenbeheerder en de luchthavengebruikers;
- b) vast te stellen onder welke voorwaarden een geschil aan de onafhankelijke toezichthoudende instantie kan worden voorgelegd. De instantie kan met name weigeren om klachten die niet naar behoren zijn gerechtvaardigd of niet voldoende zijn gedocumenteerd, in behandeling te nemen;
- c) de criteria vast te stellen voor de beoordeling van geschillen met het oog op hun beslechting.

Deze procedures, voorwaarden en criteria zijn niet-discriminerend, transparant en objectief.

6. Wanneer de onafhankelijke toezichthoudende instantie de rechtvaardiging voor de wijziging van het stelsel of het niveau van de luchthavengelden overeenkomstig artikel 5 onderzoekt, krijgt zij toegang tot de nodige informatie van de betrokken partijen en raadpleegt zij de betrokken partijen alvorens haar besluit te nemen. De instantie neemt zo spoedig mogelijk, en in ieder geval binnen zes maanden na ontvangst van een klacht, een besluit. De besluiten van de onafhankelijke toezichthoudende instantie zijn bindend, onverminderd parlementaire of rechterlijke beroepsprocedures, naar gelang hetgeen in de lidstaten van toepassing is.

7. De onafhankelijke toezichthoudende instantie publiceert jaarlijks een verslag over haar activiteiten.

Artikel 11

Herziening en verslaglegging

1. De Commissie legt uiterlijk op ... (*) een rapport over de toepassing van deze richtlijn waarin geëvalueerd wordt in hoeverre de doelstellingen van deze richtlijn zijn bereikt, en, in voorkomend geval, alle passende voorstellen aan het Europees Parlement en aan de Raad voor.

2. De lidstaten en de Commissie werken samen bij de toepassing van de onderhavige richtlijn, met name wat betreft het verzamelen van gegevens voor de opstelling van het in lid 1 bedoelde rapport.

Artikel 12

Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op ... (**) aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijke bepalingen van intern recht mede, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 13

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 14

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

...

Voor de Raad

De voorzitter

...

(*) Vier jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(**) 36 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

MOTIVERING VAN DE RAAD

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft het in hoofde genoemde voorstel op 29 januari 2007 bij de Raad ingediend. Het voorstel is gebaseerd op artikel 80, lid 2, van het EG-Verdrag.
2. Tijdens zijn zitting van 29 en 30 november 2007 heeft de Raad TTE een algemene oriëntatie met betrekking tot het voorstel vastgesteld.
3. Op 15 januari 2008 heeft het Europees Parlement (rapporteur de heer Ulrich Stockmann (PSE-DE)) in eerste lezing over het voorstel gestemd. Het advies van het EP bevat 45 amendementen.
4. Op 7 april 2008 heeft de Raad TTE een politiek akkoord over het voorstel bereikt, waarbij een aantal van de 45 amendementen die het EP in eerste lezing had aangenomen, aanvaard is (doc. 8017/08). Het daaruit voortgekomen gemeenschappelijk standpunt wordt volgens planning op 23 juni 2008 door de Raad aangenomen.

II. DOEL

Doel van de voorgestelde richtlijn is gemeenschappelijke beginselen vast te stellen voor het heffen van luchthavengelden op communautaire luchthavens. Zij strekt ertoe de relatie tussen de luchthavenbeheerders en de luchthavengebruikers te verduidelijken, door het voorschrijven van transparantie, raadpleging van gebruikers en de toepassing van het non-discriminatiebeginsel bij de berekening van de aan luchthavengebruikers op te leggen heffingen. Voorts wordt ermee beoogd sterke, onafhankelijke autoriteiten in de lidstaten op te richten voor de bemiddeling en de beslechting van geschillen, teneinde tot een snelle oplossing daarvan te komen.

III. ANALYSE VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT

1. Algemeen

Tijdens de plenaire zitting van 15 januari 2008 heeft het Europees Parlement (EP) 45 amendementen op het Commissievoorstel aangenomen. Het gemeenschappelijk standpunt van de Raad is ten opzichte van het Commissievoorstel gewijzigd (zie hierna onder punt 2.a) doordat een aanzienlijk aantal amendementen is overgenomen,

- letterlijk (EP-amendementen 8, 10, 11 en 45), of
- naar de strekking, met een andere formulering (EP-amendementen 1, 2, 3, 15, 23, 28 en 29).

Een groot aantal amendementen is echter niet in het gemeenschappelijk standpunt overgenomen, omdat ze volgens de Raad

1. overbodig zijn, aangezien ze reeds onder andere instrumenten vallen die vastgesteld zijn nadat het EP zijn advies had aangenomen; of
2. al elders in de tekst een plaats hebben omdat het oorspronkelijke Commissievoorstel in het gemeenschappelijk standpunt omgewerkt is.

2. Specifieke aangelegenheden

a) Belangrijkste wijzigingen in het Commissievoorstel

De Raad heeft het Commissievoorstel op de volgende punten gewijzigd:

- *Toepassingsgebied van de voorgestelde richtlijn, artikel 1*

De Commissie heeft aanvankelijk voorgesteld alle luchthavens met meer dan 1 miljoen passagiersbewegingen per jaar eronder te laten vallen. De Raad kwam overeen deze drempel te verhogen tot 5 miljoen en de grootste luchthaven in iedere lidstaat toe te voegen. Dat toepassingsgebied komt bovendien overeen met het EP-advies.

- *Differentiatie van heffingen met het oog op het milieu en andere aangelegenheden van openbaar belang, artikel 3*

De Raad besloot deze optie onder te brengen in het artikel over non-discriminatie. Deze toevoeging komt tegemoet aan de wens van lidstaten om de differentiatie van de heffingen in te kunnen zetten om het gebruik van milieuvriendelijker vliegtuigen te bevorderen, alsmede voor andere doeleinden.

— *Verhouding tot de kosten, overweging 8*

Deze overweging is een evenwichtig compromis tussen de wens van de lidstaten dat de luchthavengelden strikt gerelateerd zijn aan de hoogte van de kosten van het verlenen van luchthavendiensten (in overeenstemming met de beleidsaanbevelingen van de ICAO inzake luchthavengelden) en een voldoende mate van flexibiliteit voor andere lidstaten, onder andere die lidstaten die van oordeel zijn dat dit gevolgen kan hebben voor het functioneren van luchthavennetwerken, aangezien sommige lidstaten behoefte hebben aan flexibiliteit om de commerciële inkomsten binnen het luchthavennetwerk te gebruiken.

— *Luchthavennetwerk en luchthavensysteem, artikel 2, punt 5, en artikel 4*

De Raad achtte het nodig in de ontwerp-richtlijn een definitie van luchthavennetwerk op te nemen. Bovendien vond hij het passend een tekst in te voegen die ervoor zorgt dat luchthavens die de luchtverbindingen van dezelfde stad of agglomeratie verzorgen, een gemeenschappelijk heffingstelsel kunnen hanteren.

— *Economische toezichtsmaatregelen, artikel 5, lid 5*

De Raad achtte het passend een bepaling over economische toezichtsmaatregelen toe te voegen op grond waarvan de lidstaten die economische toezichtsregelingen hanteren, niet verplicht zijn de door de richtlijn voorgeschreven procedure voor het regelen van geschillen toe te passen. De reden is dat economisch toezicht een bescherming biedt die op zijn minst vergelijkbaar is met die van de richtlijn.

— *Termijn voor de omzetting van de richtlijn, artikel 12*

De Raad heeft de periode voor de omzetting van de richtlijn in nationaal recht verlengd tot 36 maanden, zodat alle lidstaten voldoende tijd hebben voor de nodige uitvoeringsmaatregelen.

b) **Amendementen van het Europees Parlement**

De Raad besprak bovendien een aantal amendementen, die evenwel niet in het gemeenschappelijk standpunt zijn opgenomen. Die kwesties kunnen als volgt worden samengevat:

— *Beveiligingsheffingen*

Amendementen 4, 13 en 37-41

In het gemeenschappelijk standpunt zijn niet de amendementen opgenomen over de financiering van de beveiliging, omdat aan de wensen van het EP op dit gebied reeds is tegemoetgekomen met de inwerkingtreding van de nieuwe verordening over de beveiliging van de burgerluchtvaart (Verordening (EG) nr. 300/2008). Met die wensen zal ook rekening gehouden worden in een toekomstig beleidsinitiatief van de Commissie.

— *Voorfinanciering*

Amendementen 31 en 32

In het gemeenschappelijk standpunt wordt het belang van nieuwe infrastructuurprojecten erkend en wordt voorzien in de mogelijkheid om die te financieren, zonder de belangen van de luchthavengebruikers uit het oog te verliezen. Dit beginsel van voorfinanciering wordt al vermeld in ICAO-documenten, maar de Raad achtte het, gezien de verschillende benaderingen in de lidstaten en om de nodige flexibiliteit te behouden, beter dit niet in het gemeenschappelijk standpunt op te nemen. De Commissie heeft deze amendementen niet overgenomen.

— *„Single till-systeem” of „dual till-systeem”*

Amendementen 6 en 22

De Raad achtte het noodzakelijk te voorzien in een gemeenschappelijk kader dat de belangrijkste aspecten van de luchthavengelden regelt en de wijze waarop die vastgesteld worden; hij was echter ook van mening dat de lidstaten de vrijheid moeten hebben om een „single till” dan wel een „dual till” toe te staan of een combinatie van beide systemen, en niet gedwongen moeten worden wetgeving vast te stellen die één van beide systemen verplicht stelt, of om luchthavens het recht te geven om een keuze te maken voor een van beide systemen. Om die redenen bevat het gemeenschappelijk standpunt geen expliciete bepaling over deze kwestie.

— *Alle luchthavens in een netwerk*

Amendementen 9 en 14

In het gemeenschappelijk standpunt zijn deze amendementen niet overgenomen vanwege de samenhang met de totale benadering van netwerken, namelijk non-discriminatie van netwerken tussen de lidstaten, afschaffing van nodeloze bureaucratie op kleine luchthavens en gebrek aan praktisch nut, omdat het risico van kruissubsidiëring volgens de Raad niet aange-toond is.

— *Overige amendementen*

Enkele amendementen zijn om de volgende drie redenen niet in het gemeenschappelijk standpunt overgenomen:

- de Raad vond ze niet coherent met de filosofie en de aanpak die de ontwerp-richtlijn volgt;
- de Raad vond dat de formulering ervan niet duidelijk genoeg is en tot rechtsonzekerheid kan leiden, omdat ze op meer dan één manier geïnterpreteerd kunnen worden;
- de Raad vond uitvoering ervan door de lidstaten onpraktisch, met name de amendementen over het vaststellen van termijnen, die de lidstaten te kort of te lang vinden.

Het betreft de volgende amendementen:

- beginselen van concurrentie en staatssteun (deel van 7, 16, 24, 25 en 26);
- non-discriminatie (34, 35 en 36);
- voorwaarden voor ingrijpen door het onafhankelijke toezichtsorgaan en overdracht van bevoegdheden (19, 21, 42 en 43);
- niveau en kwaliteit van de diensten (5, 27 en 33);
- factoren die het niveau van de gelden bepalen (12);
- overleg (17);
- termijn voor het bekendmaken van de wijzigingen in het systeem van gelden (18);
- ontvankelijkheid van klachten (20);
- transparantie (30);
- termijn voor de besluiten van het onafhankelijke toezichtsorgaan (44).

IV. CONCLUSIE

De Raad is van mening dat het gemeenschappelijk standpunt evenwichtig is en de doelstellingen van het Commissievoorstel respecteert. Het houdt tevens rekening met de resultaten van de eerste lezing van het Europees Parlement.

De Raad neemt nota van de informele besprekingen die reeds plaatsgevonden hebben tussen de Raad en het Europees Parlement, en vertrouwt erop dat de overeengekomen compromisteksten een snelle aanneming van de richtlijn in een nabije toekomst mogelijk maken.

GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT (EG) Nr. 23/2008**door de Raad vastgesteld op 15 september 2008****met het oog op de aanneming van Richtlijn 2008/.../EG van het Europees Parlement en de Raad van ... tot wijziging van Richtlijn 2003/88/EG betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd**

(2008/C 254 E/03)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 137, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,Gezien het advies van het Comité van de Regio's ⁽²⁾,Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽³⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In artikel 137 van het Verdrag wordt bepaald dat de Gemeenschap het optreden van de lidstaten ter verbetering van het arbeidsmilieu ondersteunt en aanvult om de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te beschermen. In op grond van dit artikel vastgestelde richtlijnen moet worden vermeden zodanige administratieve, financiële en juridische verplichtingen op te leggen dat de oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen daardoor zou kunnen worden belemmerd.
- (2) In Richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾ worden minimumvoorschriften vastgesteld op het gebied van de organisatie van de arbeidstijd, met name met betrekking tot dagelijkse rusttijd, pauzes, wekelijkse rusttijd, maximale wekelijkse arbeidstijd, jaarlijkse vakantie en aspecten van nacht- en ploegenarbeid en het werkrooster.
- (3) Artikel 19, lid 3 en artikel 22, lid 1, tweede alinea, van Richtlijn 2003/88/EG schrijven voor dat deze bepalingen voor 23 november 2003 opnieuw moeten worden bekeken.
- (4) Meer dan tien jaar na de vaststelling van Richtlijn 93/104/EG van de Raad ⁽⁵⁾, de eerste richtlijn inzake de organisatie van de arbeidstijd, is het noodzakelijk geworden om rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen en met verzoeken van zowel werkgevers- als werknemerszijde, en zich de middelen te verschaffen om te voldoen aan de doelstellingen inzake groei en werkgelegenheid die in het kader van de Lissabonstrategie op 22 en 23 maart 2005 door de Europese Raad zijn vastgesteld.

- (5) De combinatie van werk en gezin is eveneens een essentiële voorwaarde om de doelstellingen te verwezenlijken die de Europese Unie zich in de Lissabonstrategie heeft gesteld, met name om de arbeidsparticipatie van vrouwen te vergroten. Beoogd wordt om niet alleen een bevredigender arbeidsklimaat te scheppen, maar ook om beter in te spelen op de behoeften van de werknemers, met name die met gezinsverantwoordelijkheid. Een aantal wijzigingen in deze richtlijn heeft ten doel een betere combinatie van werk en gezin mogelijk te maken.
- (6) In dit verband is het aan de lidstaten om de sociale partners aan te moedigen om op het geschikte niveau akkoorden te sluiten opdat werk en gezin beter met elkaar kunnen worden gecombineerd.
- (7) De bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers moet worden verbeterd, en de flexibiliteit in de organisatie van de arbeidstijd moet worden vergroot, met name wat de aanwezigheidsdiensten en meer in het bijzonder de periodes van inactiviteit tijdens aanwezigheidsdiensten betreft, en er moet ook een nieuw evenwicht gevonden worden tussen het combineren van werk en gezin, enerzijds, en een flexibelere organisatie van de arbeidstijd, anderzijds.
- (8) In omstandigheden waarin geen rusttijden worden verleend, moeten de werknemers compenserende rusttijden worden geboden. De bepaling van de duur van de redelijke termijn waarbinnen de werknemers gelijkwaardige compenserende rusttijden worden geboden, moet aan de lidstaten worden overgelaten, rekening houdend met de noodzaak om de veiligheid en de gezondheid van de betrokken werknemers te garanderen, en met het proportionaliteitsbeginsel.
- (9) De bepalingen betreffende de referentieperiode voor maximale wekelijkse werktijd moeten eveneens worden herzien, teneinde deze beter af te stemmen op de behoeften van werkgevers en werknemers, onder voorbehoud van garanties voor de bescherming van de gezondheid en veiligheid van de werknemers.
- (10) Wanneer de duur van de arbeidsovereenkomst minder dan een jaar bedraagt, mag de referentieperiode niet langer zijn dan de duur van de arbeidsovereenkomst.
- (11) De ervaring met de toepassing van artikel 22, lid 1, van Richtlijn 2003/88/EG, wijst uit dat de louter individuele beslissing om artikel 6 van die richtlijn niet toe te passen, problemen kan opleveren met betrekking tot de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de werknemers en de keuzevrijheid van de werknemer.

⁽¹⁾ PB C 267 van 27.10.2005, blz. 16.⁽²⁾ PB C 231 van 20.9.2005, blz. 69.⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van 11 mei 2005 (PB C 92 E van 20.4.2006, blz. 292), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 15 september 2008 en besluit van de Raad van ... (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).⁽⁴⁾ PB L 299 van 18.11.2003, blz. 9.⁽⁵⁾ PB L 307 van 13.12.1993, blz. 1. Richtlijn ingetrokken bij Richtlijn 2003/88/EG.

- (12) De in artikel 22, lid 1, geboden mogelijkheid is een afwijking van het beginsel van de werkweek van maximaal 48 uur, berekend als een gemiddelde over een bepaalde referentieperiode. Voorwaarde is dat de veiligheid en de gezondheid van de werknemers effectief worden beschermd en de betrokken werknemer zijn uitdrukkelijke, vrije en geïnformeerde toestemming verleent. De gebruikmaking ervan moet onderworpen zijn aan passende garanties, ter verzekering van de naleving van deze voorwaarden en aan specifiek toezicht.
- (13) Voordat er gebruik wordt gemaakt van de in artikel 22, lid 1, geboden mogelijkheid, moet worden nagegaan of de langste referentieperiode of andere flexibiliteitsbepalingen van Richtlijn 2003/88/EG niet de nodige flexibiliteit garanderen.
- (14) Ter voorkoming van risico's voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers kunnen de lidstaten de flexibele referentieperiode van artikel 19, eerste alinea, onder b), niet combineren met de mogelijkheid van artikel 22, lid 1.
- (15) Overeenkomstig artikel 138, lid 2, van het Verdrag heeft de Commissie de sociale partners op communautair niveau geraadpleegd over de mogelijke richting van een communautair optreden ter zake.
- (16) De Commissie achtte naar aanleiding van deze raadpleging een communautair optreden wenselijk, en heeft de sociale partners op communautair niveau opnieuw geraadpleegd over de inhoud van het beoogde voorstel, overeenkomstig artikel 138, lid 3, van het Verdrag.
- (17) Na afloop van deze tweede raadplegingsronde hebben de sociale partners de Commissie niet in kennis gesteld van hun wens, bedoeld in artikel 139 van het Verdrag, om het proces in te leiden dat zou kunnen uitmonden in de sluiting van een overeenkomst.
- (18) Aangezien de doelstelling van deze richtlijn, namelijk modernisering van de communautaire wetgeving betreffende de organisatie van de arbeidstijd, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt en derhalve beter door de Gemeenschap kan worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.
- (19) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie⁽¹⁾ worden erkend. Deze richtlijn heeft met name ten doel de volledige eerbiediging van het recht op rechtvaardige en billijke arbeidsomstandigheden en -voorwaarden te waarborgen, als bedoeld in artikel 31 van het Handvest en met name in lid 2 van genoemd artikel, dat bepaalt dat „iedere werknemer recht heeft op een beperking van de maximumarbeidsduur en op dagelijkse en wekelijkse rusttijden, alsmede op een jaarlijkse vakantie met behoud van loon”.

- (20) Bij de tenuitvoerlegging van deze richtlijn wordt het algemene beschermingsniveau van de werknemers inzake veiligheid en gezondheid op het werk gehandhaafd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Richtlijn 2003/88/EG wordt als volgt gewijzigd:

- 1) in artikel 2 worden de volgende punten ingevoegd:

- „1 bis. „aanwezigheidsdienst”: tijd gedurende welke de werknemer op zijn werkplek beschikbaar moet blijven om, op verzoek van de werkgever, zijn werkzaamheden te verrichten of zijn functie uit te oefenen.
- 1 ter. „werkplek”: plaats of plaatsen waar de werknemer gewoonlijk zijn werkzaamheden verricht of zijn functie uitoefent, en die wordt vastgesteld volgens het bepaalde in de arbeidsverhouding of -overeenkomst die op de werknemer van toepassing is.
- 1 quater. „periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst”: tijd gedurende welke de werknemer aanwezigheidsdienst heeft in de zin van punt 1 bis, maar door zijn werkgever niet gevraagd wordt om daadwerkelijk zijn werkzaamheden te verrichten of zijn functie uit te oefenen.”;

- 2) de volgende artikelen worden ingevoegd:

„Artikel 2 bis

Aanwezigheidsdienst

De periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst worden niet als arbeidstijd beschouwd, tenzij de nationale wetgeving of, overeenkomstig de nationale wetgeving en/of gebruiken, een collectieve overeenkomst of een akkoord tussen de sociale partners anders bepaalt.

De periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst kunnen worden berekend als een gemiddelde van het aantal uren of een percentage van de aanwezigheidsdienst, rekening houdend met de ervaringen in de betrokken sector, bij collectieve overeenkomst of een akkoord tussen de sociale partners of bij nationale wetgeving na raadpleging van de sociale partners.

De periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst worden niet in aanmerking genomen voor de berekening van de in artikel 3 respectievelijk artikel 5 bedoelde rusttijden, tenzij anders is bepaald

- a) in een collectieve overeenkomst of een akkoord tussen de sociale partners;
- of
- b) bij nationale wetgeving na raadpleging van de sociale partners.

De tijd gedurende welke de werknemer tijdens de aanwezigheidsdienst daadwerkelijk zijn werkzaamheden verricht of zijn functie uitoefent, wordt steeds als arbeidstijd aangemerkt.

⁽¹⁾ PB C 303 van 14.12.2007, blz. 1.

Artikel 2 ter

Combineren van werk en gezin

De lidstaten moedigen de sociale partners op het adequate niveau met inachtneming van hun autonomie aan akkoorden te sluiten voor een betere combinatie van werk en gezin.

De lidstaten zorgen ervoor dat, onverminderd Richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap (*) en in overleg met de sociale partners, de werkgevers de werknemers tijdig informeren over elke ingrijpende wijziging in het werkrooster of de organisatie van de arbeidstijd.

Rekening houdend met de behoeften van werknemers aan flexibiliteit in hun werktijden en -roosters moedigen de lidstaten, overeenkomstig hun nationale praktijken, de werkgevers tevens aan, verzoeken om wijzigingen van die werktijden en -roosters in overweging te nemen, afhankelijk van de bedrijfsbehoeften en de flexibiliteitsbehoeften van zowel de werkgevers als de werknemers.

(*) PB L 80 van 23.3.2002, blz. 29.”;

3) artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 worden de woorden „van de artikelen 3 tot en met 6, 8 en 16” vervangen door „van de artikelen 3 tot en met 6, artikel 8 en artikel 16, onder a) en c”;

b) in lid 2 worden de woorden „Mits de betrokken werknemers gelijkwaardige compenserende rusttijden worden geboden” vervangen door „Mits de betrokken werknemers binnen een redelijke termijn, vast te stellen bij nationale wet, collectieve overeenkomst of akkoord tussen de sociale partners, gelijkwaardige compenserende rusttijden worden geboden”;

c) in de inleidende zin van lid 3 worden de woorden „van de artikelen 3, 4, 5, 8 en 16” vervangen door „van de artikelen 3, 4, 5 en 8 en artikel 16, onder a) en c”;

d) lid 5 wordt als volgt gewijzigd:

i) de eerste alinea wordt vervangen door:

„5. Overeenkomstig lid 2 kunnen afwijkingen van artikel 6 worden toegestaan in het geval van artsen in opleiding, zulks in overeenstemming met het bepaalde in de tweede tot en met de zesde alinea.”;

ii) de laatste alinea wordt geschrapt;

4) in artikel 18, derde alinea, worden de woorden „Mits de betrokken werknemers gelijkwaardige compenserende rusttijden worden geboden” vervangen door „Mits de betrokken werknemers binnen een redelijke termijn, vast te stellen bij

nationale wet, collectieve overeenkomst of akkoord tussen de sociale partners, gelijkwaardige compenserende rusttijden worden geboden”;

5) artikel 19 wordt vervangen door:

„Artikel 19

Bepaling van de afwijking van referentieperioden

Onverminderd artikel 22 bis, punt b), en in afwijking van artikel 16, onder b), kunnen de lidstaten, met inachtneming van de algemene beginselen inzake de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de werknemers, toestaan dat, om objectieve, technische of arbeidsorganisatorische redenen, de referentieperiode op maximaal twaalf maanden wordt gesteld:

a) bij collectieve overeenkomst of akkoord tussen de sociale partners, zoals bedoeld in artikel 18;

of

b) bij wet- of regelgeving na raadpleging van de sociale partners op het adequate niveau.

Wanneer de lidstaten gebruik maken van de optie van alinea 1, onder b), zorgen zij ervoor dat de werkgevers hun verplichtingen, zoals die in Afdeling II van Richtlijn 89/391/EG zijn vastgesteld, nakomen.”;

6) artikel 22 wordt vervangen door:

„Artikel 22

Diverse bepalingen

1. Hoewel als algemeen beginsel geldt dat de maximale wettelijke arbeidstijd in de Europese Unie 48 uur bedraagt en werknemers in de Unie in de praktijk slechts bij uitzondering langer werken, kunnen de lidstaten besluiten artikel 6 niet toe te passen mits zij de nodige maatregelen nemen voor een doeltreffende bescherming van de veiligheid en gezondheid van de werknemers. In deze mogelijkheid moet echter uitdrukkelijk voorzien zijn in de collectieve overeenkomst, het akkoord tussen de sociale partners op het adequate niveau of in de nationale wetgeving na raadpleging van de sociale partners op het adequate niveau.

2. De lidstaten die van deze bedoelde mogelijkheid gebruik willen maken, moeten in ieder geval de nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat:

a) geen enkele werkgever verlangt dat een werknemer meer dan 48 uur werkt tijdens een periode van zeven dagen, berekend als gemiddelde voor de in artikel 16, onder b), bedoelde referentieperiode, tenzij hij van tevoren de instemming van de werknemer met het verrichten van dergelijke arbeid heeft verkregen. Deze instemming geldt ten hoogste voor een jaar en kan worden verlengd;

- b) geen enkele werknemer door toedoen van zijn werkgever nadeel ondervindt van het feit dat hij niet bereid is dergelijke arbeid te verrichten of zijn instemming om een of andere reden intrekt;
- c) instemming gegeven:
- i) bij de ondertekening van de individuele arbeidsovereenkomst; of
 - ii) tijdens de eerste vier weken van de arbeidsverhouding van nul en generlei waarde is;
- d) geen enkele werknemer die in de zin van dit artikel zijn instemming heeft gegeven, tijdens een periode van zeven dagen langer werkt dan:
- i) 60 uur, berekend als gemiddelde over een periode van drie maanden, tenzij een collectieve overeenkomst of een akkoord tussen de sociale partners anders bepaalt; of
 - ii) 65 uur, berekend als gemiddelde over een periode van drie maanden, als er geen collectieve overeenkomst is en wanneer de wacht- en slaapuren tijdens de aanwezigheidsdienst als arbeidstijd worden beschouwd overeenkomstig artikel 2 bis;
- e) iedere werknemer in de eerste zes maanden na de ondertekening van een geldige arbeidsovereenkomst, of gedurende en tot drie maanden na afloop van de in zijn overeenkomst gespecificeerde proeftijd, indien dat langer is, zijn instemming om dergelijke arbeid te verrichten met onmiddellijke ingang kan intrekken door zijn werkgever daarvan tijdig schriftelijk in kennis te stellen. Daarna kan de werkgever van de werknemer verlangen dat hij zijn instemming schriftelijk intrekt met inachtneming van een opzeggingstermijn die niet meer dan twee maanden mag bedragen;
- f) de werkgever van alle werknemers die dergelijke arbeid verrichten, registers bijhoudt aan de hand waarvan kan worden vastgesteld dat deze richtlijn wordt nageleefd;
- g) de registers ter beschikking worden gesteld van de bevoegde autoriteiten die, in verband met de veiligheid en/of de gezondheid van de werknemers, de mogelijkheid om de maximale wekelijkse arbeidstijd te overschrijden, kunnen verbieden of beperken;
- h) de werkgever de bevoegde autoriteiten, op hun verzoek, inlichtingen verstrekt over de gevallen waarin werknemers ermee hebben ingestemd om tijdens een periode van zeven dagen, berekend als gemiddelde voor de in artikel 16, onder b), bedoelde referentieperiode, langer dan 48 uur te werken, alsook de registers aan de hand waarvan kan worden vastgesteld dat deze richtlijn wordt nageleefd.

3. Onverminderd de naleving van de algemene beginselen inzake de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers, zijn de bepalingen van lid 2, onder c), punt ii) en onder d) niet van toepassing wanneer een werknemer bij dezelfde werkgever is tewerkgesteld voor een periode of perioden van ten hoogste tien weken in totaal over een periode van twaalf maanden.”;

- 7) het volgende artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 22 bis

Bijzondere bepalingen

Indien een lidstaat gebruik maakt van de in artikel 22 geboden mogelijkheid:

- a) is de in artikel 19, alinea 1, onder b), genoemde mogelijkheid niet van toepassing;
- b) kan die lidstaat, in afwijking van artikel 16, onder b), door middel van wet- of regelgeving of administratieve bepalingen, om objectieve, technische of arbeidsorganisatorische redenen toestaan dat de referentieperiode op maximaal zes maanden wordt gesteld.

Die referentieperiode geldt onverminderd de naleving van de algemene beginselen inzake de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, en laat onverlet de referentieperiode van drie maanden die krachtens artikel 22, lid 2, onder d), van toepassing is op werknemers die conform artikel 22, lid 2, onder a), hun instemming hebben gegeven, voor zover deze instemming nog steeds geldig is.”;

- 8) artikel 24 wordt vervangen door:

„Artikel 24

Verslagen

1. De lidstaten delen de Commissie de tekst mede van de bepalingen van intern recht die op het onder deze richtlijn vallende gebied reeds zijn vastgesteld of die zij op dat gebied vaststellen.

2. De lidstaten brengen de Commissie om de vijf jaar verslag uit over de praktische tenuitvoerlegging van de bepalingen van deze richtlijn, onder vermelding van de standpunten van de sociale partners.

De Commissie stelt het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Raadgevend Comité voor veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats hiervan in kennis.

3. Met inachtneming van de leden 1 en 2, legt de Commissie om de vijf jaar, te rekenen vanaf 23 november 1996, aan het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité een verslag voor over de uitvoering van deze richtlijn.”;

- 9) het volgende artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 24 bis

Evaluatieverslag

1. Uiterlijk op ... (*):

- a) brengen de lidstaten die gebruik wensen te maken van de mogelijkheid van artikel 22, lid 1, na raadpleging van de sociale partners op nationaal niveau, bij de Commissie verslag uit over redenen, de betreffende sector of sectoren, activiteiten en het aantal betrokken werknemers. Het verslag van iedere lidstaat, dat op nationaal niveau aan de sociale partners wordt verstrekt, bevat informatie over de gevolgen voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers, onder vermelding van de standpunten van de sociale partners op het passende niveau.

(*) Zes jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

b) brengen de lidstaten die gebruik maken van de optie van artikel 19, alinea 1, onder b), bij de Commissie verslag uit over de wijze waarop zij deze bepaling hebben uitgevoerd en over de gevolgen ervan voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers.

2. Uiterlijk op ... (*) brengt de Commissie, na raadpleging van de sociale partners op communautair niveau, aan de Raad, het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité verslag uit over:

- a) het gebruik van de door artikel 22, lid 1, geboden mogelijkheid en de redenen daarvoor, en
- b) andere factoren, waaronder het gebruik van artikel 19, alinea 1, onder b), die lange arbeidstijden tot gevolg kunnen hebben.

Het verslag kan vergezeld gaan van passende voorstellen tot vermindering van te lange arbeidstijden, met inbegrip van het gebruik van de door artikel 22, lid 1, geboden mogelijkheid, rekening houdend met het effect daarvan op de gezondheid en de veiligheid van de werknemers waarvoor die mogelijkheid wordt toegepast.

3. Aan de hand van het in lid 2 bedoelde verslag beoordeelt de Raad het gebruik van de door de richtlijn en met name artikel 19, alinea 1, onder b), en artikel 22, lid 1, geboden mogelijkheden.

In het licht van deze beoordeling en uiterlijk op ... (**) kan de Commissie, zo nodig, aan het Europees Parlement en de Raad een voorstel voorleggen tot herziening van de richtlijn, met inbegrip van de in artikel 22, lid 1, geboden mogelijkheid.”.

Artikel 2

De lidstaten stellen de sancties vast die van toepassing zijn op schendingen van de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, en treffen alle maatregelen die nodig zijn om de daadwerkelijke toepassing van die sancties te garanderen. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op ... (***) van deze bepalingen in kennis en delen haar alle latere wijzigingen zo spoedig mogelijk mee. Ze zien er in het

bijzonder op toe dat de werknemers en/of hun vertegenwoordigers over gepaste procedures beschikken voor de uitvoering van de verplichtingen waarin deze richtlijn voorziet.

Artikel 3

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op ... (***) aan deze richtlijn te voldoen, of dragen er zorg voor dat de sociale partners via overeenkomsten de nodige bepalingen in werking doen treden, waarbij de lidstaten alle nodige maatregelen dienen te treffen opdat de sociale partners te allen tijde voor de op grond van deze richtlijn vereiste resultaten kunnen instaan. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in de bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 4

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 5

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

...

Voor de Raad

De voorzitter

...

(*) Zeven jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(**) Acht jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

(***) Drie jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

MOTIVERING VAN DE RAAD

I. INLEIDING

De Commissie heeft op 24 september 2004 een voorstel ingediend voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/88/EG betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd ⁽¹⁾. Het voorstel is gebaseerd op artikel 137, lid 2, van het Verdrag.

Overeenkomstig artikel 251 van het Verdrag heeft het Europees Parlement zijn advies in eerste lezing op 11 mei 2005 uitgebracht ⁽²⁾.

Het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's hebben advies uitgebracht op respectievelijk 11 mei 2005 ⁽³⁾ en 14 april 2005 ⁽⁴⁾.

Op 2 juni 2005 heeft de Commissie een gewijzigd voorstel ⁽⁵⁾ ingediend, waarin 13 van de 25 door het Europees Parlement aangenomen amendementen overgenomen zijn.

Op 9 juni 2008 heeft de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen een politiek akkoord bereikt over een gemeenschappelijk standpunt, parallel aan een politiek akkoord met gekwalificeerde meerderheid van stemmen over een gemeenschappelijk standpunt inzake de richtlijn betreffende de arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten. Vijf van de delegaties die de tekst van het politiek akkoord over de arbeidstijdrichtlijn niet konden aanvaarden, legden een gezamenlijke verklaring voor de Raadsnotulen af ⁽⁶⁾.

De Raad heeft op 15 september 2008 zijn gemeenschappelijk standpunt met gekwalificeerde meerderheid van stemmen vastgesteld, overeenkomstig artikel 251, lid 2, van het EG-Verdrag.

II. DOELSTELLINGEN

De doelstellingen van het voorstel zijn tweeledig:

- ten eerste bepalingen van Richtlijn 2003/88/EG (waarbij Richtlijn 93/104/EG laatstelijk is gewijzigd) overeenkomstig de artikelen 19 en 22 van die richtlijn opnieuw bezien. Het gaat om afwijkingen van de referentieperiode voor de toepassing van artikel 6 (maximale wekelijkse arbeidstijd) en de mogelijkheid om artikel 6 niet toe te passen indien de werknemer met het verrichten van dergelijke arbeid instemt (de „opt-out”-bepaling);
- ten tweede, rekening houden met de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, met name de arresten in de zaken SIMAP ⁽⁷⁾ en Jaeger ⁽⁸⁾, volgens welke aanwezigheidsdiensten van artsen als arbeidstijd moeten worden aangemerkt wanneer hun fysieke aanwezigheid in het ziekenhuis vereist is. Het begrip „arbeidstijd” en dus ook de belangrijkste bepalingen van de richtlijn zijn sterk beïnvloed door de wijze waarop het Europees Hof van Justitie de bepalingen van deze richtlijn in een aantal prejudiciële zaken op grond van artikel 234 van het Verdrag interpreteerde.

Met name kunnen worden genoemd:

- teneinde voor een adequaat evenwicht te zorgen tussen de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de werknemers enerzijds en de nodige flexibiliteit voor de werkgevers anderzijds bevat het voorstel algemene beginselen betreffende de bescherming van werknemers zowel tijdens het actieve gedeelte van de aanwezigheidsdienst als tijdens de wacht- of slaapuren. Binnen dit kader bepaalt het voorstel dat de wacht- of slaapuren tijdens de aanwezigheidsdienst geen arbeidstijd in de zin van de richtlijn zijn, tenzij de nationale wetgeving, de collectieve overeenkomsten of de bedrijfsakkoorden tussen de sociale partners anders bepalen;
- doel is de werkgevers en de lidstaten onder bepaalde voorwaarden een grotere flexibiliteit in de organisatie van de arbeidstijd te bieden door het mogelijk te maken dat de referentieperiode voor de berekening van de maximale wekelijkse arbeidstijd wordt vastgesteld op een jaar, waardoor de ondernemingen de mogelijkheid krijgen in te spelen op min of meer regelmatige schommelingen van de vraag;

⁽¹⁾ PB C 322 van 29.12.2004, blz. 9.

⁽²⁾ PB C 92 van 20.4.2006, blz. 292.

⁽³⁾ PB C 267 van 27.10.2005, blz. 16.

⁽⁴⁾ PB C 231 van 20.9.2005, blz. 69.

⁽⁵⁾ PB C 146 van 16.6.2005, blz. 13.

⁽⁶⁾ Doc. 10583/08 ADD 1.

⁽⁷⁾ Arrest van het Hof van 3 oktober 2000 in zaak C-303/98, Sindicato de Médicos de Asistencia Pública (SIMAP) versus Conselleria de Sanidad y Consumo de la Generalidad Valenciana, Jurispr. 2000, blz. I-07963.

⁽⁸⁾ Arrest van het Hof van 9 oktober 2003 in zaak C-151/02, Verzoek om een prejudiciële beslissing: Landesarbeitsgericht Schleswig-Holstein (Duitsland) in het aldaar aanhangige geding tussen Landeshauptstadt Kiel en Norbert Jaeger, nog niet gepubliceerd.

- het voorstel biedt ook de mogelijkheid beroeps- en gezinsleven beter te combineren, met name door de voorgestelde wijzigingen in artikel 22;
- wat betreft de individuele opt-out om niet vast te houden aan de limiet van 48 uur, versterkt het voorstel de sociale dialoog door de sociale partners te betrekken bij iedere beslissing van een lidstaat om het gebruik van de opt-out door individuele werknemers toe te staan. Volgens dit nieuwe systeem moet een beslissing van een lidstaat om het gebruik van de opt-out toe te staan, worden uitgevoerd hetzij door middel van een vooraf gesloten collectieve overeenkomst of akkoord tussen de sociale partners op het adequate niveau, hetzij door middel van de nationale wetgeving na raadpleging van de sociale partners op het adequate niveau. Het blijft zo dat een werkgever een werknemer niet kan verplichten langer te werken dan de limiet van gemiddeld 48 uur per week, zodat de betrokken werknemer dus moet instemmen met het gebruik van de opt-out. Er zullen voorts aangescherpte toepassingsvoorwaarden op communautair niveau gelden, om misbruik te voorkomen en te waarborgen dat een werknemer die overweegt gebruik te maken van de opt-out, volledig vrij is in zijn keuze. Voorts introduceert het voorstel het algemene beginsel dat de wekelijkse arbeidstijd in geen enkele week een bepaald maximum mag overschrijden.

III. ANALYSE VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT

1. Algemene opmerkingen

a) Gewijzigd Commissievoorstel

Het Europees Parlement keurde 25 amendementen op het Commissievoorstel goed. 13 daarvan zijn volledig, gedeeltelijk, dan wel na herformulering in het gewijzigde Commissievoorstel overgenomen (de amendementen 1, 2, 3, 4, 8, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19 en 24). 12 andere amendementen kon de Commissie daarentegen niet aanvaarden (de amendementen 5, 6, 7, 9, 10, 14, 15, 20, 21, 22, 23 en 25).

b) Gemeenschappelijk standpunt van de Raad

De Raad kon instemmen met 8 van de 13 amendementen die volledig of gedeeltelijk in het gewijzigde Commissievoorstel zijn opgenomen, te weten de amendementen 1 en 2 (vierde overweging: vermelding van de conclusies van de Europese Raad van Lissabon), 3 (vijfde overweging: verwijzing naar het vergroten van de arbeidsparticipatie van vrouwen), 4 (zevende overweging: toevoeging van een verwijzing naar het combineren van werk en gezin), 8 (veertiende overweging: verwijzing naar artikel 31, lid 2, van het Handvest van de grondrechten), 16 (artikel 17, lid 2, betreffende compenserende rust), 17 (artikel 17, lid 5, eerste streepje, correctie van een fout) en 18 (artikel 18, lid 3, betreffende compenserende rusttijden).

De Raad kon de volgende amendementen in beginsel aanvaarden, op voorwaarde dat ze worden geherformuleerd:

- nr. 12 (artikel 2 ter: toevoeging van een bepaling inzake het combineren van werk en gezin);
- nr. 13 (schrapping van artikel 16 ter, onder b), tweede alinea): een referentieperiode van twaalf maanden;
- nr. 19 (artikel 19: referentieperiode).

De Raad achtte het echter niet wenselijk de volgende amendementen over te nemen:

- nr. 11 (samenstelling van uren bij meer dan een arbeidsovereenkomst) zoals het is verwerkt in overweging 2 van het gewijzigde voorstel, omdat in de derde overweging van de huidige richtlijn staat: „Het bepaalde in Richtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk(4), blijft ten volle van toepassing op de onder deze richtlijn vallende gebieden, onverminderd strengere en/of meer specifieke bepalingen die in deze richtlijn zijn vervat.” Tevens bepaalt het huidige artikel 1, lid 4, dat het bepaalde in richtlijn 89/391/EEG ten volle van toepassing is op minimale dagelijkse en wekelijkse rusttijden, minimale jaarlijkse vakantie, pauzes, maximale wekelijkse arbeidstijd, bepaalde aspecten van nachtarbeid, ploegenarbeid en werkroosters;
- nr. 24 (bepaling inzake de geldigheid van voor de inwerkingtreding van deze richtlijn ondertekende opt-outregelingen, artikel 22, lid 1quater): de Raad achtte het niet nodig deze bepaling, die in het gewijzigde Commissievoorstel opgenomen is, over te nemen;

— nr. 25 (waarin wordt bepaald dat een exemplaar van de richtlijn wordt toegezonden aan de regeringen en parlementen van de kandidaat-lidstaten).

De Raad kon de amendementen 5, 6, 7, 9, 10, 14, 15, 20, 21, 22 en 23 niet aanvaarden om de redenen die de Commissie in haar gewijzigde voorstel opgeeft.

De Commissie heeft het door de Raad vastgestelde gemeenschappelijk standpunt aanvaard.

2. **Bijzondere opmerkingen**

Bepalingen betreffende de aanwezigheidsdienst

De Raad aanvaardde de definities van „aanwezigheidsdienst” en „wacht- of slaapuren tijdens de aanwezigheidsdienst” die de Commissie in haar oorspronkelijke voorstel heeft voorgesteld en in haar gewijzigde voorstel heeft bevestigd.

De Raad was het tevens met de Commissie eens dat in artikel 1, punt 1, 1 ter, van het gemeenschappelijk standpunt een definitie van „werkplek” moet worden opgenomen om de definitie van „aanwezigheidsdienst” te verduidelijken.

In verband met het nieuwe artikel 2 bis betreffende de aanwezigheidsdienst was de Raad het met de Commissie eens omtrent het beginsel dat de wacht- en slaapuren tijdens de aanwezigheidsdienst niet als arbeidstijd beschouwd worden, tenzij de nationale wetgeving of, overeenkomstig de nationale wetgeving en/of gebruiken, een collectieve overeenkomst of een akkoord tussen de sociale partners anders bepaalt. De Raad deelt het standpunt van de Commissie dat het opnemen van dit nieuwe begrip nuttig is om het verband tussen arbeidstijd en rusttijd te verduidelijken.

Ook wat de methode voor de berekening van de wacht- of slaapuren tijdens de aanwezigheidsdienst betreft, volgde de Raad de aanpak van de Commissie, maar hij bepaalde dat deze zowel bij collectieve overeenkomst of akkoord tussen de sociale partners als bij nationale wetgeving, na raadpleging van de sociale partners kan worden vastgesteld.

De Raad aanvaardde als algemeen beginsel dat de wacht- of slaapuren tijdens de aanwezigheidsdienst niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van de dagelijkse en wekelijkse rusttijd. De Raad achtte het echter ook dienstig te voorzien in de mogelijkheid dat enige flexibiliteit wordt geboden bij de toepassing van deze bepaling door middel van collectieve overeenkomsten, akkoorden tussen de sociale partners of nationale wetgeving na raadpleging van de sociale partners.

Compenserende rusttijd

Met betrekking tot artikel 17, lid 2, en artikel 18, lid 3, van de richtlijn kan de Raad instemmen met de amendementen 16 en 18, zoals deze zijn geherformuleerd in het gewijzigde Commissievoorstel.

Het algemene beginsel is dat aan de werknemers, in omstandigheden waarin geen normale rusttijden kunnen worden verleend, compenserende rusttijden moeten worden geboden. De bepaling van de duur van de redelijke termijn waarbinnen de werknemers compenserende rusttijden worden geboden, moet aan de lidstaten worden overgelaten, rekening houdend met de noodzaak om de veiligheid en de gezondheid van de betrokken werknemers te garanderen, en met het proportionaliteitsbeginsel.

Het combineren van werk en gezin

De Raad is het met het Parlement eens dat het combineren van werk en gezin moet worden verbeterd. Dit streven komt zeer duidelijk tot uiting in de vijfde, zesde en zevende overweging en in artikel 1, punt 3, van het gemeenschappelijk standpunt dat een nieuw artikel 2 ter bevat.

De Raad stemt in met amendementen 2 en 3 (betreffende de vierde en de vijfde overweging), zoals deze zijn geherformuleerd in het gewijzigde Commissievoorstel.

Voor het nieuwe artikel 2 ter heeft de Raad de eerste alinea van het herziene Commissievoorstel overgenomen: „De lidstaten moedigen de sociale partners op het adequate niveau met inachtneming van hun autonomie aan akkoorden te sluiten voor een betere combinatie van werk en gezin.”

De twee andere alinea's zijn geïnspireerd door amendement 12 en gebaseerd op het gewijzigde Commissievoorstel. Voorts bevat de tweede alinea een verwijzing naar Richtlijn 2002/14/EG tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap en wordt overleg met de sociale partners vermeld. In de derde alinea wordt bepaald dat de lidstaten de werkgevers aanmoedigen om verzoeken van werknemers om wijzigingen van hun werktijden en -roosters in overweging te nemen, afhankelijk van de bedrijfsbehoeften en de flexibiliteitsbehoeften van zowel de werkgevers als de werknemers.

Referentieperiode (artikel 19)

De Raad is het met het Europees Parlement eens dat de verlenging van de referentieperiode gekoppeld dient te worden aan een grotere betrokkenheid van de werknemers en hun vertegenwoordigers en aan de nodige maatregelen om risico's voor de gezondheid of de veiligheid van de werknemers te voorkomen. Hij was evenwel van oordeel dat een verwijzing naar Afdeling II van Richtlijn 89/391/EG ⁽¹⁾, die een aantal bepalingen ter zake bevat, in dit verband voldoende garanties bieden.

Kader voor de opt-out (artikel 22)

De Raad kon amendement 20, waarin wordt bepaald dat artikel 22 betreffende de opt-out 36 maanden na de inwerkingtreding van de richtlijn wordt ingetrokken, niet aanvaarden en evenmin het gewijzigde Commissievoorstel waarin de mogelijkheid wordt geboden deze optie na drie jaar te verlengen. Hoewel sommige delegaties er in beginsel voor waren dat er na een bepaalde tijd een einde komt aan het gebruik van de opt-out, was een meerderheid daar tegen, zonder dat dit evenwel hoeft te betekenen dat al deze delegaties in deze fase een beroep zullen doen op de opt-out.

Na diverse oplossingen te hebben bestudeerd, kwam de Raad tot de slotsom dat de enige oplossing die voor een gekwalificeerde meerheid van delegaties aanvaardbaar is de voortzetting van de opt-out is, met opneming van waarborgen om de werknemers tegen misbruik te beschermen.

In punt 7 van artikel 1 van het gemeenschappelijk standpunt betreffende artikel 22 bis, onder a), van de richtlijn wordt bepaald dat de opt-out niet kan worden gecombineerd met de in artikel 19, onder b), genoemde mogelijkheid. Voorts wordt in overweging 13 bepaald dat, voordat er gebruik wordt gemaakt van de opt-out, moet worden nagegaan of de langste referentieperiode of andere flexibilitetsbepalingen van de richtlijn niet de nodige flexibiliteit garanderen.

Wat de voorwaarden voor de opt-out betreft, wordt in het gemeenschappelijk standpunt het volgende bepaald:

- de werkweek in de EU blijft maximaal 48 uur bedragen, zoals bepaald in artikel 6 van de huidige richtlijn, tenzij een lidstaat in een op-out voorziet door middel van een collectieve overeenkomst, een akkoord tussen de sociale partners op het adequate niveau of de nationale wetgeving na raadpleging van de sociale partners op het adequate niveau, en de betrokken werknemer besluit daar gebruik van te maken. De beslissing blijft dus liggen bij de betrokken werknemer, die niet kan worden gedwongen langer dan 48 uur te werken;
- het gebruik van deze mogelijkheid is bovendien gebonden aan strikte voorwaarden die ertoe strekken de vrije instemming van de werknemer te beschermen, het aantal werkuren per week in het kader van een opt-out wettelijk te beperken, en de werkgevers specifieke verplichtingen op te leggen om de bevoegde autoriteiten, op hun verzoek, inlichtingen te verstrekken.

Wat de bescherming van de vrije instemming van de werknemer betreft, wordt in het gemeenschappelijk standpunt bepaald dat de opt-out alleen geldig is als van tevoren de instemming van de werknemer met het verrichten van dergelijke arbeid is verkregen voor een tijdvak van ten hoogste een jaar, dat kan worden verlengd. De werkgever kan een werknemer in geen geval nadeel berokkenen omdat hij niet bereid is dergelijke arbeid te verrichten of zijn instemming om een of andere reden intrekt. Bovendien mag een opt-out, behalve bij korte overeenkomsten (zie hierna), slechts na de eerste vier weken van de arbeidsverhouding worden ondertekend en mag een werknemer niet worden gevraagd om bij de ondertekening van de arbeidsovereenkomst in te stemmen met een opt-out. Ten slotte kan de werknemer zijn instemming om in het kader van een opt-out te werken binnen bepaalde termijnen intrekken.

In tegenstelling tot de huidige richtlijn bevat het gemeenschappelijk standpunt een wettelijke beperking van het aantal uren dat per week in het kader van een opt-out mag worden gewerkt. Normaliter is dit maximum 60 uur, berekend als gemiddelde over een periode van drie maanden, tenzij een collectieve overeenkomst of een akkoord tussen de sociale partners anders bepaalt. Dit maximum kan worden verhoogd tot 65 uur, berekend als gemiddelde over een periode van drie maanden, als er geen collectieve overeenkomst is en wanneer de wacht- en slaapuren tijdens de aanwezigheidsdienst als arbeidstijd worden beschouwd.

⁽¹⁾ PBL 183 van 29.6.1989, blz. 1.

Tenslotte wordt in het gemeenschappelijk standpunt bepaald dat de werkgevers registers moeten bijhouden van de werkuren van de werknemers die in het kader van een opt-out werken. De registers worden ter beschikking gesteld van de bevoegde autoriteiten die, in verband met de veiligheid en/of de gezondheid van de werknemers, de mogelijkheid om de maximale wekelijkse arbeidstijd te overschrijden, kunnen verbieden of beperken. De werkgever verstrekt de bevoegde autoriteiten, op hun verzoek, ook inlichtingen over de gevallen waarin werknemers ermee hebben ingestemd om langer dan 48 uur te werken tijdens een periode van zeven dagen, berekend als gemiddelde van de in artikel 16, onder b), bedoelde referentieperiode.

Het gemeenschappelijk standpunt bevat specifieke voorwaarden voor korte overeenkomsten (in gevallen waarin een werknemer bij dezelfde werkgever werkzaam is voor een of meer perioden die over een periode van 12 maanden niet meer dan in totaal 10 weken bedraagt of bedragen): in dat geval kan de instemming met het gebruik van de opt-out worden gegeven tijdens de eerste vier weken van de arbeidsverhouding en is de wettelijke beperking van het aantal uren dat wekelijks in het kader van een opt-out kan worden gewerkt niet van toepassing. Een werknemer mag bij de ondertekening van zijn overeenkomst echter niet worden gevraagd om in te stemmen met werken in het kader van de opt-out.

In het gemeenschappelijk standpunt wordt voorts bepaald dat, indien een lidstaat gebruik maakt van de opt-out, die lidstaat door middel van wet- of regelgeving of administratieve bepalingen, om objectieve, technische of arbeidsorganisatorische redenen kan toestaan dat de referentieperiode op maximaal zes maanden wordt gesteld. Deze referentieperiode dient echter de referentieperiode van drie maanden voor de berekening van de 60 of 65 uur maximale wekelijkse arbeidsduur onverlet te laten.

Voortgangscntrole, evaluatie en toetsing

Artikel 1, punt 9, van het gemeenschappelijk standpunt betreffende een nieuw artikel 24 bis van de richtlijn bevat gedetailleerde rapportagevoorschriften betreffende het gebruik van de opt-out en andere factoren, waaronder het gebruik van artikel 19, punt b) (referentieperiode van 12 maanden), die lange arbeidstijden tot gevolg kunnen hebben. Deze voorschriften hebben ten doel nauw toezicht door de Commissie mogelijk te maken.

Meer in het bijzonder wordt in het gemeenschappelijk standpunt bepaald dat de Commissie:

- uiterlijk vier jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn verslag uitbrengt dat, in voorkomend geval, vergezeld kan gaan van passende voorstellen tot vermindering van te lange arbeidstijden, met inbegrip van het gebruik van de opt-out, rekening houdend met het effect daarvan op de gezondheid en de veiligheid van de werknemers waarvoor die mogelijkheid wordt toegepast. Het verslag zal door de Raad worden beoordeeld;
- in het licht van deze beoordeling en uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn, zo nodig, aan de Raad en het Europees Parlement een voorstel kan voorleggen tot herziening van de richtlijn, met inbegrip van de opt-out- mogelijkheid.

IV. CONCLUSIE

Gezien de grote vooruitgang die gelijktijdig is geboekt met de richtlijn betreffende uitzendkrachten, is de Raad van mening dat het gemeenschappelijk standpunt inzake de richtlijn betreffende de organisatie van de arbeidstijd een evenwichtige en realistische oplossing biedt voor de kwesties die in het Commissie-voorstel aan de orde zijn gesteld, mede gezien het feit dat de arbeidsmarktsituaties in de lidstaten en hun standpunten over de wijze waarop daarmee rekening dient te worden gehouden sterk uiteenlopen. Hij kijkt uit naar een constructieve discussie met het Europees Parlement met het oog op een definitief akkoord over deze belangrijke richtlijn.

GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT (EG) Nr. 24/2008**door de Raad vastgesteld op 15 september 2008****met het oog op de aanneming van Richtlijn 2008/.../EG van het Europees Parlement en de Raad van ... betreffende uitzendarbeid**

(2008/C 254 E/04)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 137, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en leeft de beginselen na die worden erkend door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ⁽³⁾. De richtlijn heeft met name tot doel de volledige naleving te waarborgen van artikel 31 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat bepaalt dat iedere werknemer recht heeft op gezonde, veilige en waardige arbeidsomstandigheden en op een beperking van de maximumarbeidsduur en op dagelijkse en wekelijkse rusttijden, alsmede op een jaarlijkse vakantie met behoud van loon.
- (2) Het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van de werkenden bepaalt in punt 7 onder meer dat de verwezenlijking van de interne markt moet leiden tot een verbetering van de levensstandaard en de arbeidsvoorwaarden van de werkenden in de Europese Gemeenschap. Dit proces wordt verwezenlijkt door onderlinge opwaartse aanpassing van die voorwaarden, met name betreffende arbeidsvormen zoals arbeid voor een bepaalde duur, deeltijdarbeid, uitzendarbeid en seizoenarbeid.
- (3) Op 27 september 1995 heeft de Commissie, overeenkomstig artikel 138, lid 2, van het Verdrag, op communautair niveau de sociale partners geraadpleegd over de mogelijke strekking van een communautair optreden met betrekking tot de flexibiliteit van de arbeidstijd en de werkzekerheid voor de werknemers.
- (4) Na deze raadpleging achtte de Commissie een communautair optreden aan te raden. Ze raadpleegde, overeenkomstig artikel 138, lid 2, van het Verdrag, de sociale partners op 9 april 1996 voorts over de inhoud van het geplande voorstel.
- (5) In de preambule van de raamovereenkomst van 18 maart 1999 inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd gaven de ondertekenende partijen hun voornemen te kennen de behoefte aan een soortgelijke overeenkomst inzake uitzendarbeid te bestuderen en besloten zij uitzendkrachten niet te behandelen in de richtlijn inzake arbeid voor bepaalde tijd.
- (6) De algemene bedrijfstakoverkoepelende organisaties, met name de Unie van Industrie- en Werkgeversfederaties van Europa (UNICE) ⁽⁴⁾, het Europees Centrum van gemeenschapsbedrijven (CEEP) en het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV), hebben de Commissie in een gezamenlijke brief van 29 mei 2000 in kennis gesteld van hun wens het in artikel 139 van het Verdrag bedoelde proces in te leiden. In een gezamenlijke brief van 28 februari 2001 verzochten ze de Commissie voorts om de in artikel 138, lid 4, bedoelde termijn met 1 maand te verlengen. De Commissie heeft dat verzoek ingewilligd en heeft de onderhandelingstermijn tot 15 maart 2001 verlengd.
- (7) Op 21 mei 2001 zagen de sociale partners in dat hun onderhandelingen over uitzendwerk geen resultaat hadden opgeleverd.
- (8) In maart 2005 heeft de Europese Raad het onontbeerlijk geacht dat een nieuwe impuls aan de strategie van Lissabon wordt gegeven en dat de prioriteiten groei en werkgelegenheid weer centraal komen te staan. De Raad heeft de geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid 2005-2008 goedgekeurd, waarin onder meer wordt gestreefd naar bevordering van flexibiliteit in combinatie met arbeidszekerheid en vermindering van de segmentering van de arbeidsmarkt, met inachtneming van de rol van de sociale partners.
- (9) Overeenkomstig de mededeling van de Commissie betreffende de Sociale Agenda voor de periode tot 2010 die door de Europese Raad van maart 2005 verwelkomd is als bijdrage tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Lissabonstrategie dankzij versterking van het Europees sociaal model, was de Europese Raad van oordeel dat nieuwe vormen van arbeidsorganisatie en een grotere verscheidenheid aan arbeidscontractuele regelingen die een betere combinatie van flexibiliteit en zekerheid bieden, zouden bijdragen tot het aanpassingsvermogen. Voorts heeft de Europese Raad in december 2007 het akkoord over de gemeenschappelijke beginselen van flexizekerheid onderschreven waarmee een evenwicht wordt geschapen tussen flexibiliteit en zekerheid op de arbeidsmarkt en werknemers en werkgevers worden geholpen om de kansen te benutten die de mondialisering biedt.

⁽¹⁾ PB C 61 van 14.3.2003, blz. 124.⁽²⁾ Advies van het Europees Parlement van 21 november 2002 (PB C 25 E van 29.1.2004, blz. 368), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 15 september 2008 en besluit van de Raad van ... (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).⁽³⁾ PB C 303 van 14.12.2007, blz. 1.⁽⁴⁾ UNICE heet sinds januari 2007 BUSINESS EUROPE.

- (10) Er bestaan grote verschillen in het gebruik van uitzendarbeid en in de rechtspositie, het statuut en de arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten binnen de Europese Unie.
- (11) Uitzendarbeid beantwoordt niet alleen aan de behoeften van de ondernemingen aan flexibiliteit, maar ook aan de behoeften van de werknemers om werk en privéleven te combineren. Aldus draagt het tevens bij tot het scheppen van banen en tot de deelname aan en de inpassing op de arbeidsmarkt.
- (12) Deze richtlijn stelt een beschermingskader voor uitzendkrachten vast dat niet-discriminerend, transparant en evenredig is, en de diversiteit van de arbeidsmarkten en de arbeidsverhoudingen eerbiedigt.
- (13) Richtlijn 91/383/EEG van de Raad van 25 juni 1991 ter aanvulling van de maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van de werknemers met arbeidsbetrekkingen voor bepaalde tijd of uitzendarbeidsbetrekkingen ⁽¹⁾ stelt de bepalingen vast die van toepassing zijn op uitzendkrachten op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk.
- (14) De essentiële arbeidsvoorwaarden die voor uitzendkrachten gelden, moeten ten minste dezelfde zijn als die welke voor deze werknemers zouden gelden als zij door de inlenende onderneming voor dezelfde functie in dienst zouden worden genomen.
- (15) Arbeidsovereenkomsten, voor onbepaalde tijd zijn de algemene vorm van arbeidsverhouding. Voor werknemers die aan het uitzendbureau gebonden zijn door een overeenkomst voor onbepaalde tijd dient derhalve, gelet op de specifieke bescherming die de aard van hun arbeidsovereenkomst biedt, in de mogelijkheid te worden voorzien om af te wijken van de regels die in de inlenende onderneming gelden.
- (16) Teneinde op flexibele wijze om te gaan met de diversiteit van de arbeidsmarkten en de arbeidsverhoudingen, kunnen de lidstaten de sociale partners toestaan de arbeidsvoorwaarden te definiëren, mits het algemene beschermingsniveau voor uitzendkrachten wordt geëerbiedigd.
- (17) Voorts moeten de lidstaten in een beperkt aantal omstandigheden, op basis van een op nationaal niveau gesloten akkoord tussen de sociale partners, binnen zekere grenzen kunnen afwijken van het beginsel van gelijke behandeling, mits in een adequaat beschermingsniveau is voorzien.
- (18) De verbetering van de minimumbescherming van de uitzendkrachten moet vergezeld gaan van een heroverweging van eventuele beperkingen van of een eventueel verbod op het inzetten van uitzendkrachten. Ze kunnen uitsluitend worden gerechtvaardigd om redenen van algemeen belang, die met name verband houden met de bescherming van de werknemers, de eisen ten aanzien van de gezondheid en veiligheid op het werk en de noodzaak de goede werking van de arbeidsmarkt te garanderen, alsook misbruik te voorkomen.
- (19) Deze richtlijn doet evenmin afbreuk aan de autonomie van de sociale partners, noch aan de betrekkingen tussen de sociale partners, waaronder het recht om over collectieve overeenkomsten te onderhandelen en deze te sluiten overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijken met inachtneming van het geldende Gemeenschapsrecht.
- (20) De bepalingen van deze richtlijn met betrekking tot de beperkingen van of een verbod op het inzetten van uitzendkrachten gelden onverminderd de nationale wetgeving of gebruiken die de vervanging van stakende werknemers door uitzendkrachten verbieden.
- (21) De lidstaten moeten zorgen voor administratieve of gerechtelijke procedures om de rechten van uitzendkrachten te beschermen, en voor effectieve, afschrikkende en evenredige straffen op inbreuken op de verplichtingen die uit deze richtlijn voortvloeien.
- (22) Deze richtlijn moet worden toegepast met inachtneming van de bepalingen van het Verdrag inzake het vrij verrichten van diensten en de vrijheid van vestiging en onverminderd Richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 ⁽²⁾ betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten.
- (23) Aangezien de doelstelling van deze richtlijn, namelijk op communautair niveau een geharmoniseerd beschermingskader voor uitzendkrachten te creëren, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, en derhalve, vanwege de omvang en de gevolgen van het overwogen optreden, beter door de Gemeenschap kan worden verwezenlijkt door de invoering van minimumvoorschriften die in de hele Europese Gemeenschap gelden, kan de Gemeenschap maatregelen nemen, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Toepassingsgebied

- Deze richtlijn is van toepassing op werknemers met een arbeidsovereenkomst of arbeidsverhouding met een uitzendbureau, die ter beschikking worden gesteld van inlenende ondernemingen om onder toezicht en leiding van genoemde ondernemingen tijdelijk te werken.
- Deze richtlijn is van toepassing op openbare en particuliere ondernemingen die uitzendbureaus of inlenende ondernemingen zijn en een economische activiteit uitoefenen, al dan niet met winstoogmerk.

⁽¹⁾ PBL 206 van 29.7.1991, blz. 19.

⁽²⁾ PBL 18 van 21.1.1997, blz. 1.

3. Na raadpleging van de sociale partners kunnen de lidstaten bepalen dat deze richtlijn niet van toepassing is op de arbeidsovereenkomsten of arbeidsbetrekkingen die tot stand zijn gekomen in het kader van een specifiek openbaar of door de overheid ondersteund opleidings-, inpassings- of herscholingsprogramma.

Artikel 2

Doel

Deze richtlijn heeft tot doel de bescherming van uitzendkrachten te garanderen en de kwaliteit van het uitzendwerk te verbeteren door de naleving van het in artikel 5 vervatte beginsel van gelijke behandeling ten aanzien van de uitzendkrachten te waarborgen, en uitzendbureaus als werkgever te erkennen, daarbij rekening houdend met de noodzaak om een geschikt kader te creëren voor de gebruikmaking van uitzendwerk teneinde bij te dragen tot de schepping van werkgelegenheid en de ontwikkeling van flexibele arbeidsvormen.

Artikel 3

Definities

1. In deze richtlijn wordt verstaan onder:
 - a) „werknemer”: iedere persoon die in de betrokken lidstaat krachtens de nationale arbeidswetgeving bescherming geniet als werknemer;
 - b) „uitzendbureau”: iedere natuurlijke of rechtspersoon die, overeenkomstig het nationale recht, een arbeidsovereenkomst of een arbeidsverhouding aangaat met uitzendkrachten teneinde deze ter beschikking te stellen van inlenende ondernemingen om daar onder toezicht en leiding van deze ondernemingen tijdelijk te werken;
 - c) „uitzendkracht”: een werknemer met een arbeidsovereenkomst of arbeidsverhouding met een uitzendbureau teneinde ter beschikking te worden gesteld van een inlenende onderneming om daar onder toezicht en leiding van laatstgenoemde onderneming tijdelijk te werken;
 - d) „inlenende onderneming”: iedere natuurlijke of rechtspersoon voor wie en onder wiens toezicht en leiding een uitzendkracht tijdelijk werkt;
 - e) „opdracht”: de periode tijdens welke de uitzendkracht ter beschikking wordt gesteld van de inlenende onderneming om daar onder toezicht en leiding van die onderneming tijdelijk te werken;
 - f) „essentiële arbeidsvoorwaarden”: de in wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen, collectieve arbeidsovereenkomsten en/of andere in de inlenende onderneming vigerende bindende bepalingen van algemene strekking vastgelegde arbeidsvoorwaarden met betrekking tot:
 - i) de arbeidstijd, overuren, pauzes, rusttijden, nachtarbeid, vakantie en feestdagen;
 - ii) de bezoldiging.

2. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan het nationale recht wat de definitie van bezoldiging, arbeidsovereenkomst, arbeidsverhouding of werknemer betreft.

De lidstaten kunnen werknemers of arbeidsovereenkomsten of arbeidsverhoudingen niet van de werkingssfeer van deze richtlijn uitsluiten enkel en alleen op de grond dat zij werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd of personen met een arbeidsovereenkomst of arbeidsbetrekking met een uitzendbureau zijn.

Artikel 4

Heroverweging van verbodsbepalingen en beperkingen

1. Beperkingen van en een verbod op de inzet van uitzendkrachten kunnen uitsluitend worden gerechtvaardigd met redenen van algemeen belang, die met name verband houden met de bescherming van de uitzendkrachten, de eisen ten aanzien van de gezondheid en veiligheid op het werk of de noodzaak de goede werking van de arbeidsmarkt te garanderen, en misbruik te voorkomen.
2. Uiterlijk ... (*) heroverwegen de lidstaten, na de sociale partners overeenkomstig de nationale wetgeving, collectieve overeenkomsten en praktijken te hebben geraadpleegd, de beperkingen van en een verbod op de inzet van uitzendarbeid om na te gaan of zij om de in lid 1 vermelde redenen nog steeds gerechtvaardigd zijn.
3. Indien de beperkingen en verbodsbepalingen in collectieve arbeidsovereenkomsten zijn vervat, mag de in lid 2 bedoelde heroverweging worden verricht door de sociale partners die de betrokken overeenkomst hebben gesloten.
4. De leden 1, 2 en 3 gelden onverminderd de nationale voorschriften inzake de registratie, afgifte van vergunningen, certificering, financiële waarborgen of het toezicht op uitzendbureaus.
5. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk ... (*) in kennis van de resultaten van de in de leden 2 en 3 bedoelde heroverweging.

HOOFDSTUK II

Arbeidsvoorwaarden

Artikel 5

Het beginsel van gelijke behandeling

1. De essentiële arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten zijn, voor de duur van hun opdracht bij een inlenende onderneming, ten minste dezelfde als die welke voor hen zouden gelden als zij rechtstreeks door de genoemde onderneming voor dezelfde functie in dienst waren genomen.

(*) Drie jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.

Bij de toepassing van de vorige alinea moeten de in de inlenende onderneming geldende regels betreffende:

- a) de bescherming van zwangere vrouwen en zogende moeders en van kinderen en jongeren, alsmede
- b) de gelijke behandeling van mannen en vrouwen en maatregelen ter bestrijding van discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid

in acht worden genomen, ongeacht of deze regels bij wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen, collectieve overeenkomsten en/of andere bepalingen van algemene strekking zijn vastgesteld.

2. Ten aanzien van de bezoldiging kunnen de lidstaten, na raadpleging van de sociale partners, bepalen dat van het in lid 1 vastgestelde beginsel kan worden afgeweken wanneer de uitzendkrachten die door een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd aan het uitzendbureau zijn gebonden, ook worden vergoed tijdens de periode tussen de uitvoering van twee opdrachten.

3. De lidstaten kunnen, na raadpleging van de sociale partners, hun de mogelijkheid bieden om op het passende niveau en onverminderd de door de lidstaten vastgestelde voorwaarden, collectieve overeenkomsten voort te zetten of te sluiten die, met inachtneming van de algemene bescherming van de uitzendkrachten, regelingen inzake de arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten bevatten welke kunnen afwijken van de in lid 1 vastgestelde regelingen.

4. Mits aan uitzendkrachten een adequaat niveau van bescherming wordt geboden, kunnen de lidstaten waar geen wettelijk systeem bestaat om collectieve overeenkomsten algemeen toepasselijk te verklaren of geen wettelijk of praktisch systeem voor de uitbreiding van de bepalingen ervan tot alle soortgelijke ondernemingen in een bepaalde sector of in een bepaald geografisch gebied, na raadpleging van de sociale partners op nationaal niveau en op basis van een door hen gesloten overeenkomst, regelgevingen treffen inzake de essentiële arbeidsvoorwaarden die afwijken van het in lid 1 vastgestelde beginsel. Deze regelingen kunnen een periode voor het in aanmerking komen voor gelijke behandeling omvatten.

De in dit lid bedoelde regelingen zijn in overeenstemming met de Gemeenschapswetgeving en zijn in toereikende mate nauwkeurig en toegankelijk om de betrokken sectoren en ondernemingen in de gelegenheid te stellen hun verplichtingen in kaart te brengen en daaraan te voldoen. De lidstaten specificeren overeenkomstig artikel 3, lid 2, met name of de aanvullende ondernemings- en sectoriële regelingen op het gebied van de sociale zekerheid, inclusief pensioenen, loondoorbetaling bij ziekte en financiële participatie, opgenomen zijn in de in lid 1 genoemde essentiële arbeidsvoorwaarden. Deze regelingen laten eveneens de overeenkomsten op nationaal, regionaal, plaatselijk of sectoraal niveau die voor de werknemers niet minder gunstig zijn, onverlet.

5. De lidstaten nemen passende maatregelen, overeenkomstig de nationale wetgeving en/of praktijk, met het oog op voorkoming van misbruik bij de toepassing van dit artikel, met name voorkoming van achtereenvolgende opdrachten om de bepalingen van deze richtlijn te omzeilen. Zij stellen de Commissie van dergelijke maatregelen in kennis.

Artikel 6

Toegang tot werk, collectieve voorzieningen en beroepsopleiding

1. De uitzendkrachten worden ingelicht over de vacatures in de inlenende onderneming opdat zij dezelfde kansen op een vaste baan hebben als de overige werknemers van die onderneming. Dergelijke informatie kan worden verstrekt door middel van een algemene aankondiging op een geschikte plaats in de onderneming waarvoor en onder toezicht waarvan de uitzendkrachten tijdelijk werken.

2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen opdat eventuele bepalingen die het sluiten van een arbeidsovereenkomst of het tot stand komen van een arbeidsverhouding tussen de inlenende onderneming en de uitzendkracht na afloop van zijn uitzendopdracht verbieden of verhinderen, nietig zijn of nietig kunnen worden verklaard.

Dit lid laat regelingen volgens welke uitzendondernemingen een redelijke vergoeding ontvangen voor aan de inlenende onderneming verleende diensten in verband met de terbeschikkingstelling, aanwerving en opleiding van uitzendkrachten onverlet.

3. De uitzendbureaus rekenen de werknemers geen honoraria aan voor opdrachten in een inlenende onderneming of voor het sluiten van een arbeidsovereenkomst of het aangaan van een arbeidsverhouding met de inlenende onderneming na hun uitzendopdracht in de betrokken inlenende onderneming.

4. Onverminderd artikel 5, lid 1, hebben uitzendkrachten toegang tot de bedrijfsvoorzieningen of diensten in de inlenende onderneming, met name kantines, kinderopvang- en vervoerfaciliteiten, onder dezelfde voorwaarden als de werknemers die rechtstreeks door deze onderneming zijn aangesteld, tenzij het verschil in behandeling om objectieve redenen gerechtvaardigd is.

5. De lidstaten nemen de nodige maatregelen of bevorderen de dialoog tussen de sociale partners overeenkomstig hun tradities en nationale praktijken, met als doel:

- a) de toegang van uitzendkrachten tot opleiding in de uitzendbureaus en tot kinderopvangvoorzieningen te verbeteren, ook tijdens de periodes tussen de opdrachten, teneinde hun loopbaan verder te ontwikkelen en hun inzetbaarheid te verbeteren;
- b) de toegang van uitzendkrachten tot de opleidingsmogelijkheden voor de werknemers van de inlenende ondernemingen waar ze worden ingezet, te verbeteren.

Artikel 7

Vertegenwoordiging van de uitzendkrachten

1. In het uitzendbureau worden de uitzendkrachten, onder door de lidstaten vastgestelde voorwaarden, meegeteld bij de berekening van de drempel waarboven de vertegenwoordigingsorganen van de werknemers waarin het Gemeenschaps- en nationaal recht of collectieve overeenkomsten voorzien, moeten worden opgericht.

2. De lidstaten kunnen, onder de voorwaarden die zij vaststellen, bepalen dat deze uitzendkrachten in de inlenende onderneming worden meegeteld voor de berekening van de drempel waarboven de werknemersvertegenwoordigende organisaties waarin het Gemeenschaps- en nationaal recht of collectieve overeenkomsten voorzien, mogen worden opgericht, op dezelfde wijze als werknemers die rechtstreeks door de inlenende onderneming voor dezelfde duur zijn of zouden zijn aangesteld.

3. De lidstaten die gebruik maken van de in lid 2 geboden mogelijkheid, zijn niet verplicht de bepalingen van lid 1 toe te passen.

Artikel 8

Informatie van de werknemersvertegenwoordigers

Onverminderd de strengere en/of meer specifieke nationale en communautaire bepalingen inzake informatie en raadpleging en in het bijzonder Richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap ⁽¹⁾ moet de inlenende onderneming, wanneer zij aan de overeenkomstig het Gemeenschaps- en nationaal recht ingestelde vertegenwoordigingsorganen van de werknemers informatie verstrekt over de arbeidssituatie in de onderneming, passende informatie verstrekken over de inzet van uitzendkrachten in de onderneming.

HOOFDSTUK III

Slotbepalingen

Artikel 9

Minimumeisen

1. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan het recht van de lidstaten om voor de werknemers gunstiger wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen toe te passen of in te voeren of om collectieve overeenkomsten of akkoorden tussen de sociale partners te bevorderen of mogelijk te maken die gunstiger zijn voor de werknemers.

2. De uitvoering van deze richtlijn mag onder geen beding een rechtvaardiging vormen voor een verlaging van het algemene beschermingsniveau van de werknemers op de onder deze richtlijn vallende gebieden. Dit doet geen afbreuk aan de rechten van de lidstaten en/of de sociale partners om in het licht van de ontwikkelingen andersluidende wettelijke, bestuursrechtelijke en contractuele bepalingen vast te stellen dan die welke op het tijdstip van de goedkeuring van deze richtlijn van kracht zijn, mits de hand wordt gehouden aan de minimumeisen van deze richtlijn.

Artikel 10

Sancties

1. De lidstaten treffen passende maatregelen voor het geval deze richtlijn door het uitzendbureau of de inlenende onderneming niet wordt nageleefd. In het bijzonder zorgen zij ervoor dat er passende administratieve of gerechtelijke procedures voorhanden zijn om de uit deze richtlijn voortvloeiende verplichtingen te doen naleven.

2. De lidstaten stellen de sancties vast die van toepassing zijn op schendingen van de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om de daadwerkelijke toepassing van die sancties te garanderen. Deze sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk ... (*) van deze bepalingen in kennis en delen haar alle latere wijzigingen van deze bepalingen tijdig mee. Ze zien er in het bijzonder op toe dat de werknemers en/of hun vertegenwoordigers over gepaste procedures beschikken voor de uitvoering van de verplichtingen waarin deze richtlijn voorziet.

Artikel 11

Uitvoering

1. De lidstaten dienen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken om uiterlijk ... (*) aan deze richtlijn te voldoen, of dragen er zorg voor dat de sociale partners via overeenkomsten de nodige bepalingen in werking doen treden, waarbij de lidstaten alle nodige maatregelen dienen te treffen opdat de sociale partners te allen tijde voor de op grond van deze richtlijn vereiste resultaten kunnen instaan. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

2. Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in de bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 12

Evaluatie door de Commissie

Uiterlijk ... (**) onderwerpt de Commissie, in overleg met de lidstaten en de sociale partners op communautair niveau, de toepassing van deze richtlijn aan een evaluatie, teneinde zo nodig de vereiste wijzigingen voor te stellen.

Artikel 13

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 14

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

...

Voor de Raad

De voorzitter

...

(¹) PBL 80 van 23.3.2002, blz. 29.

(*) Drie jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.
(**) Vijf jaar na de aanneming van deze richtlijn.

MOTIVERING VAN DE RAAD

I. INLEIDING

De Commissie heeft op 20 maart 2002 in het kader van de Lissabon-strategie een richtlijnvoorstel betreffende de arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten goedgekeurd om flexibiliteit op de arbeidsmarkt en werkzekerheid beter met elkaar te verzoenen en meer en betere banen te scheppen.

Overeenkomstig artikel 251 van het Verdrag heeft het Europees Parlement zijn advies in eerste lezing op 21 november 2002 uitgebracht.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft op 19 september 2002 zijn advies over het voorstel van de Commissie uitgebracht.

Het Comité van de Regio's heeft in een brief van 23 mei 2002 te kennen gegeven dat het geen advies wenst uit te brengen over het voorstel.

De Commissie heeft op 28 november 2002 in het licht van het advies van het Europees Parlement een gewijzigd voorstel aangenomen.

De Raad heeft tijdens zijn zitting van 9 en 10 juni 2008 met gekwalificeerde meerderheid een politiek akkoord bereikt over een gemeenschappelijk standpunt, tegelijk met een politiek akkoord, eveneens met gekwalificeerde meerderheid, over de arbeidstijdrichtlijn.

De Raad heeft op 15 september 2008 zijn gemeenschappelijk standpunt met gekwalificeerde meerderheid van stemmen formeel vastgesteld, overeenkomstig artikel 251, lid 2, van het EG-Verdrag.

II. DOEL

Deze richtlijn heeft tot doel de bescherming van uitzendkrachten te garanderen en de kwaliteit van het uitzendwerk te verbeteren door de naleving van het beginsel van gelijke behandeling ten aanzien van uitzendkrachten te waarborgen en door uitzendondernemingen als werkgever te erkennen. Met de ontwerp-richtlijn wordt voorts beoogd een geschikt kader te creëren voor de gebruikmaking van uitzendwerk teneinde daadwerkelijk bij te dragen tot de schepping van werkgelegenheid en de ontwikkeling van flexibele arbeidsvormen.

III. ANALYSE VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT

1. ALGEMENE OPMERKINGEN

Volgens artikel 137, lid 1, van het Verdrag „wordt het optreden van de lidstaten [...] door de Gemeenschap ondersteund en aangevuld” op een aantal gebieden, waaronder „de arbeidsvoorwaarden”.

Lid 2 van datzelfde artikel bepaalt: „Te dien einde kan de Raad [...] door middel van richtlijnen minimumvoorschriften vaststellen die geleidelijk van toepassing zullen worden, met inachtneming van de in elk van de lidstaten bestaande omstandigheden en technische voorschriften”.

Het gemeenschappelijk standpunt van de Raad strookt met de doelstellingen van artikel 137, lid 2, van het Verdrag op het betrokken gebied, omdat het dient om de bescherming van uitzendkrachten te garanderen en de kwaliteit van het uitzendwerk te verbeteren. Daarnaast wordt in het gemeenschappelijk standpunt ook rekening gehouden met de noodzaak om een geschikt kader te creëren voor de gebruikmaking van uitzendwerk teneinde bij te dragen tot de schepping van werkgelegenheid en de ontwikkeling van flexibele arbeidsvormen.

In het gemeenschappelijk standpunt worden de door het Parlement gesteunde doelstellingen van de Commissie gerespecteerd, met name dat het beginsel van gelijke behandeling vanaf de eerste dag de algemene regel wordt. Voorts zijn de meeste amendementen van de eerste lezing van het Commissievoorsel door het Parlement overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt.

2. STRUCTUUR EN KERNELEMENTEN

2.1. Algemene structuur en titel van de richtlijn

De algemene structuur van het gemeenschappelijk standpunt volgt de algemene structuur van het gewijzigde Commissievoorstel. Voor de titel van de richtlijn heeft de Raad zich gehouden aan het gewijzigde voorstel van de Commissie en heeft hij gekozen voor een algemenere titel: richtlijn betreffende uitzendarbeid. Opgemerkt zij dat in het gemeenschappelijk standpunt van de Raad in een aantal gevallen de belangrijkste termen en uitdrukkingen worden verduidelijkt, met name door consequent de termen „uitzendkracht” en „uitzendonderneming” te gebruiken.

2.2. Voornaamste verschillen met het gewijzigde Commissievoorstel

In artikel 4 betreffende de heroverweging van de beperkingen van en een verbod op de inzet van uitzendarbeid, wordt weliswaar in wezen de geest van amendement 34 van het Parlement gevolgd, maar heeft de Raad niettemin een nieuw lid 3 toegevoegd over de heroverweging van overeenkomsten tussen de sociale partners. De Raad was namelijk van oordeel dat de sociale partners autonoom zijn en derhalve zelf moeten overwegen of de door hen overeengekomen beperkingen en verboden om de in lid 1 vermelde redenen nog steeds gerechtvaardigd zijn. De Raad achtte het niet noodzakelijk om het opheffen van ongerechtvaardigde beperkingen en verboden uitdrukkelijk te noemen.

Hoewel de Raad in het algemeen het gewijzigde Commissievoorstel heeft gevolgd, heeft hij artikel 5, lid 3, gewijzigd en de formulering van artikel 5, leden 4 en 5, sterk aangepast. De Raad was voorts van oordeel dat het beginsel van gelijke behandeling vanaf de eerste dag de algemene regel moet zijn. Over elke van dat beginsel afwijkende behandeling van uitzendkrachten moet een akkoord worden bereikt door de sociale partners, ofwel via collectieve onderhandelingen of door middel van overeenkomsten op nationaal niveau tussen de sociale partners. Gezien de wijzigingen in artikel 5, leden 3, 4 en 5, werd een specifieke afwijking voor kortlopende arbeids-overeenkomsten (zes weken of korter) zoals werd voorgesteld in het gewijzigde Commissievoorstel, niet langer nodig of passend geacht.

Evenals in een aantal andere gevallen wordt in artikel 5, leden 3 en 4, van het gemeenschappelijk standpunt gehoor gegeven aan de amendementen van het Parlement die het belang benadrukken van de rol van de sociale partners bij de onderhandelingen over regelingen inzake arbeidsvoorwaarden. In artikel 5, lid 5, komt het gemeenschappelijk standpunt tegemoet aan de bezorgdheid van het Parlement over het voorkomen van misbruik.

In het gemeenschappelijk standpunt van de Raad wordt een nieuw artikel 10, lid 1, opgenomen betreffende maatregelen die de lidstaten moeten nemen om ervoor te zorgen dat de uitzendondernemingen en inlenende ondernemingen de bepalingen van de richtlijn naleven.

Verder was de Raad van oordeel dat de lidstaten drie jaar nodig zouden hebben om aan de richtlijn te voldoen, waar de Commissie twee jaar had voorgesteld (artikel 11).

Voorts zijn een aantal overwegingen geactualiseerd en bijgewerkt, zowel als gevolg van de wijzigingen die de Raad in het gewijzigde Commissievoorstel heeft aangebracht, als van ontwikkelingen die zich sinds de indiening van het gewijzigd voorstel in 2002 hebben voorgedaan. Zo is bijvoorbeeld in de overwegingen 8 en 9 melding gemaakt van de nieuwe impuls die in 2005 aan de Lissabonstrategie is gegeven en van het akkoord over de gemeenschappelijk beginselen van flexizekerheid die de Europese Raad in december 2007 heeft onderschreven.

3. DE AMENDEMENTEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT IN EERSTE LEZING

3.1. Amendementen van het Europees Parlement die de Raad heeft aanvaard

In totaal 26 amendementen (nummers 1, 15, 19, 20, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 40, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 51, 85 en 86) zijn in hun geheel, letterlijk of in ieder geval naar de geest, in het gemeenschappelijk standpunt overgenomen.

De Raad ging met name akkoord met amendement 1 betreffende de titel, drie amendementen betreffende de overwegingen (amendementen 15, 19 en 20), alsmede met een aantal amendementen betreffende de volgende artikelen: artikel 1 over het toepassingsgebied (amendement 23), artikel 2 over het doel van de richtlijn (26), artikel 3 over de definities (27-33 en 85), artikel 4 over de heroverweging van verbodsbepalingen en beperkingen (34-36), artikel 5 over het beginsel van gelijke behandeling (40, 42, 43 en 86), artikel 6 over toegang tot werk, collectieve voorzieningen en beroepsopleiding (46-49), en artikel 7 over de vertegenwoordiging van de uitzendkrachten (51).

Opgemerkt zij dat sommige amendementen in een ander deel van de tekst zijn opgenomen dan oorspronkelijk door het Parlement voorgesteld. Zo is een gedeelte van amendement 32 overgenomen in artikel 5, lid 1, en niet in artikel 3, lid 1, onder d). Hetzelfde geldt voor amendement 36, dat in meer algemene bewoordingen is overgenomen in overweging 20, in plaats van in artikel 4.

3.2. Amendementen van het Europees Parlement die de Raad gedeeltelijk heeft aanvaard

Amendement 4 over „*nieuwe vormen van gereglementeerde flexibiliteit*” is naar de geest overgenomen in overweging 9; de Raad heeft het echter passend geoordeeld om de tekst van de overweging te actualiseren en de in 2007 aangenomen gemeenschappelijke beginselen van flexizekerheid te vermelden en niet de formulering van het Parlement in eerste lezing over te nemen.

Amendement 6 is naar de geest overgenomen, doordat in overweging 5 het verband wordt aangegeven tussen deze richtlijn en Richtlijn 1999/70/EG van 28 juni 1999 betreffende arbeids-overeenkomsten voor bepaalde tijd. Wat dit amendement betreft, volgt het gemeenschappelijk standpunt het gewijzigde voorstel van de Commissie.

De kern van amendement 12, namelijk dat arbeidscontracten van onbepaalde duur de algemene vorm van arbeidsverhouding zijn, is opgenomen in overweging 15.

De achterliggende doelstellingen van amendement 18, namelijk dat de sociale partners kunnen onderhandelen en de essentiële arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten kunnen vaststellen ingeval van het beginsel van gelijke behandeling wordt afgeweken, zijn opgenomen in het gemeenschappelijk standpunt (zie de overwegingen 16 en 17, en artikel 5, leden 3 en 4).

Amendement 24 wordt aanvaard omdat het, overeenkomstig het gewijzigde voorstel, nuttig is om te verduidelijken dat zowel inlenende ondernemingen als uitzendondernemingen onder deze richtlijn vallen. Het zou echter niet passend zijn om lidstaten toe te staan bepaalde ondernemingen van het vereiste van toepassing van het beginsel van gelijke behandeling (laatste gedeelte van het amendement) vrij te stellen.

Amendement 54 (over het scheppen van werkgelegenheid, het aantrekkelijker maken van uitzendwerk en de erkenning van de verschillende nationale omstandigheden) is naar de geest overgenomen in artikel 2 (doel van de richtlijn), waarin nu onder andere staat „daarbij rekening houdend met de noodzaak om een geschikt kader te creëren voor de gebruikmaking van uitzendwerk teneinde bij te dragen tot de schepping van werkgelegenheid en de ontwikkeling van flexibele arbeidsvormen”. Op de noodzaak om rekening te houden met de verschillende nationale omstandigheden wordt uitdrukkelijk gewezen in de overwegingen 12, 16, 17 en 19.

Amendement 87 is gedeeltelijk overgenomen in artikel 5, lid 1; hoewel het eerste deel van het amendement (over het beginsel van gelijke behandeling) is overgenomen in het gewijzigde voorstel van de Commissie en vervolgens door de Raad in zijn gemeenschappelijk standpunt, is het tweede deel overbodig geworden door het schrappen van het begrip „vergelijkbare werknemer” (zie amendement 28 dat door de Commissie en de Raad is aanvaard).

Overeenkomstig het gewijzigd voorstel van de Commissie is amendement 92 gedeeltelijk overgenomen in artikel 5, lid 3. Het is echter passend geacht om uitdrukkelijk te vermelden dat in de overeenkomsten tussen de sociale partners de *algemene bescherming van de uitzendkrachten in acht moet worden genomen* wanneer regelingen inzake de arbeidsvoorwaarden voor uitzendkrachten worden vastgesteld die afwijken van het beginsel van gelijke behandeling.

3.3. Amendementen van het Europees Parlement die de Raad niet heeft aanvaard

De Raad heeft het niet raadzaam geacht de amendementen 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 (eerste deel), 13, 16, 21, 22, 25, 44, 45, 52, 53, 71, 84, 88, 91, 93, 94 en 95 in zijn gemeenschappelijk standpunt over te nemen, om de volgende redenen:

i) Overwegingen

Er was geen reden om in de overwegingen de historische ontwikkeling van uitzendarbeid of de ontwerp-richtlijn uiteen te zetten; de Raad volgde dan ook het gewijzigde voorstel van de Commissie en verwierp de amendementen 3, 5, 7 en 11, en het eerste deel van amendement 12.

In overeenstemming met het gewijzigd voorstel van de Commissie zijn de amendementen 8, 9, 10, 13 en 84 niet door de Raad overgenomen. In de amendementen stonden specifieke voorbeelden van de wijze waarop uitzendarbeid positief of negatief kan uitvallen voor de uitzendkrachten zelf (vrouwen, werknemers met onderbroken loopbanen, enz.) of voor inlenende ondernemingen (met name kleine en middelgrote ondernemingen), of waarop systemen of tradities van de betrekkingen tussen werkgevers en werknemers kunnen worden geschaad.

Amendementen 16 en 94 waren overbodig geworden omdat de vroegere overweging 16 over de voorwaarden waaronder ongelijke behandeling aanvaardbaar was, in het gewijzigd voorstel van de Commissie was geschrapt.

De redenen die in verband met artikel 7 zijn uiteengezet (zie punt v) hieronder) gelden ook voor de verwerping van amendement 21 over voorlichting, inspraak en medezeggenschap van werknemers.

Amendement 22 over grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit (overgenomen door de Commissie), dat bij wijze van voorbeeld is opgenomen, is niet in het gemeenschappelijk standpunt overgenomen aangezien de tekst niet specifiek gericht is op grensoverschrijdende mobiliteit.

De Raad heeft overweging 12 herschreven en daarbij aanzienlijk ingekort. Enkele aspecten van amendement 93 (bijvoorbeeld het verzoek om duidelijkheid te verschaffen over de rechten van uitzendkrachten en de rechtspositie van uitzendondernemingen als werkgevers) zijn echter in de nieuwe tekst van de overweging overgenomen.

Overweging 15 over uitzendkrachten met een overeenkomst van onbepaalde duur met hun uitzendonderneming is door de Raad aangescherpt door een zin toe te voegen dat arbeidscontracten van onbepaalde duur de algemene vorm van arbeidsverhouding zijn; in het gemeenschappelijk standpunt wordt echter niet de uitgebreidere formulering van amendement 88 — over wat een dergelijke overeenkomst van onbepaalde duur de uitzendkracht moet bieden — overgenomen.

ii) *Artikel 1 — Toepassingsgebied*

In aansluiting op het gewijzigd voorstel van de Commissie heeft de Raad amendement 25 — waarmee de mogelijkheid om de richtlijn niet toe te passen op arbeidsovereenkomsten of arbeidsbetrekkingen die tot stand zijn gekomen in het kader van een specifiek opleidingsprogramma zonder overheidssteun — niet overgenomen.

iii) *Artikel 4 — Heroverweging van verbodsbepalingen en beperkingen*

In amendement 91 verzoekt het Parlement om een uitgebreide herziening van de nationale wetgevingen betreffende uitzendkrachten. Evenals de Commissie in haar gewijzigd voorstel was de Raad van oordeel dat dit buiten het toepassingsgebied van de richtlijn valt.

iv) *Artikel 5 — Het beginsel van gelijke behandeling*

In het licht van het gewijzigd voorstel is amendement 39 — over non-discriminatie — als overbodig beschouwd, aangezien de onderdelen van amendement 32 die daarop betrekking hadden, al in de tekst van artikel 5, lid 1, zijn opgenomen.

Omdat artikel 5, lid 5, niet is overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt, is amendement 44 overbodig geworden. Opgemerkt zij echter dat de geest van dat amendement wel degelijk is terug te vinden in de algemene formulering van de tekst, die oproept tot respect voor de verschillende nationale praktijken.

Amendement 45 over veiligheid en gezondheid op de werkplek werd overbodig geacht omdat de relevante communautaire wetgeving over veiligheid en gezondheid op het werk, en met name Richtlijn 91/383/EEG ter aanvulling van de maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van de werknemers met arbeidsbetrekkingen voor bepaalde tijd of uitzendarbeidsbetrekkingen, in ieder geval van toepassing is. De Raad heeft zich derhalve gehouden aan het gewijzigd Commissievoorstel, waarin dat amendement niet is overgenomen.

v) *Artikel 7 — Vertegenwoordiging van de uitzendkrachten*

Amendement 95, met het bijbehorende amendement 21 op overweging 21, is niet overgenomen omdat het buiten het toepassingsgebied van het artikel over de vertegenwoordiging van uitzendkrachten valt.

In dit verband zij erop gewezen dat artikel 8 van het gemeenschappelijk standpunt verwijst naar Richtlijn 2002/14/EG tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap.

vi) *Artikel 10 — Sancties*

De Raad is van oordeel dat met de formulering „de werknemers en/of hun vertegenwoordigers” in artikel 10, lid 2, voldoende rekening gehouden is met de verschillende situaties op de arbeidsmarkten van de lidstaten. In het gemeenschappelijk standpunt wordt dus vastgehouden aan die formulering en wordt amendement 52 verworpen.

vii) Artikel 11 — Uitvoering

De tekst van artikel 11 over de uitvoering werd voldoende duidelijk geacht zonder de in amendement 53 voorgestelde toevoeging „indien overeenkomstig de nationale wetgeving of praktijk van toepassing”.

Amendement 71 (over de mogelijkheid om de richtlijn voor een periode van vijf jaar niet toe te passen op bepaalde situaties) is overbodig geworden, omdat volgens artikel 5 van het gemeenschappelijk standpunt het beginsel van gelijke behandeling vanaf de eerste dag de algemene regel is en opdrachten van minder dan zes weken niet van de toepassing daarvan kunnen worden uitgesloten. Wel is de essentie van het laatste gedeelte van het amendement, over misstanden bij de toepassing, in artikel 5, lid 5, van het gemeenschappelijk standpunt verwerkt.

IV. CONCLUSIE

De Raad vindt dat het gemeenschappelijk standpunt, over het geheel genomen, strookt met de fundamentele doelstellingen van het gewijzigde Commissievoorstel. Hij is tevens van oordeel dat hij rekening heeft gehouden met de principiële doelstellingen die het Europees Parlement met zijn amendementen op het oorspronkelijke Commissievoorstel heeft nagestreefd.

BERICHT AAN DE LEZERS

De instellingen hebben besloten in hun teksten niet langer te verwijzen naar de laatste wijziging van de aangehaalde besluiten.

Tenzij anders vermeld, zijn de besluiten waarnaar in de hierin gepubliceerde teksten wordt verwezen, de besluiten zoals die momenteel van kracht zijn.